

Informe

Terrassa 2016

Amb el suport de:

Autors/es: Pau Vidal, Montse Fernández, Alexandra López

Juny 2017

Contingut

1. Presentació	4
2. El Panoràmic	6
3. Resum executiu	10
4. Les organitzacions de Terrassa	12
4.1. Principals xifres	13
4.2. Caracterització de les entitats terrassenques	15
4.3. Vertebració del món no lucratiu	21
5. Les persones	23
5.1. Participació diària	24
5.2. Persones associades	25
5.3. El govern de les entitats	28
5.4. Persones voluntàries	30
5.5. Persones remunerades	42
5.6. Participació de dones i homes	44
6. Espais i equipaments	45
7. Els recursos econòmics	50
7.1. Volum d'ingressos i fonts de finançament	51
7.2 Banca ètica	55
8. Reptes de futur	56
Annexos	61
Fitxa tècnica	61
Entitats impulsores	63
Fonts consultades	65
Agraïments	66

1. Presentació

El món associatiu és un dels motors de Catalunya. Les associacions són escoles de democràcia i de ciutadania activa, agents generadors de cohesió social i espais de lluita per la transformació social i pel benestar de la ciutadania. Per això, les entitats i les associacions sou un motor que cal cuidar i fomentar perquè siguin capaç de créixer i millorar. La diversitat de les entitats és una de les principals fortaleeses del sector i per això, des de les pròpies associacions s'ha generat l'impuls necessari per aconseguir dades reals i exhaustives.

El resultat d'aquest impuls és El Panoràmic, considerat una “selfie” panoràmica del teixit no lucratiu, és a dir, feta per les pròpies entitats de forma col·laborativa amb les administracions. Cal posar de manifest també l'esforç de les entitats impulsores: l'Observatori del Tercer Sector, la Fundació Francesc Ferrer i Guàrdia, la Fundació Pere Tarrés i la Fundació Bancària La Caixa que, conjuntament amb el lideratge del Consell d'Associacions de Barcelona i el suport de l'Ajuntament de Barcelona i la Direcció general d'Acció Cívica i Comunitària del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies, entre d'altres administracions, han consolidat el Panoràmic com una eina al servei del sector.

En el cas de Terrassa, el nostre primer pas ha estat la participació en l'edició de 2016, la qual cosa ens ha permès una primera aproximació en l'anàlisi de l'estat de les entitats terrassenques que ens ajuda a visualitzar i entendre les necessitats de les entitats de la ciutat i que és molt valuosa per millorar les actuacions de suport al teixit associatiu i per treballar plegats els reptes de futur del sector. Aquesta primera edició és en format electrònic. Paral·lelament, a www.elpanoramic.org està disponible l'aplicatiu que permet consultar les dades amb més detall per tal de garantir la màxima utilitat d'aquestes.

Esperem, doncs, que El Panoràmic sigui una eina efectiva per ajudar a les entitats a continuar creixent i que aquest esforç es concreti en noves i millors eines per al seu desenvolupament.

Meritxell Lluís i Vall

Regidora de Qualitat Democràtica de l'Ajuntament de Terrassa

2. El Panoràmic

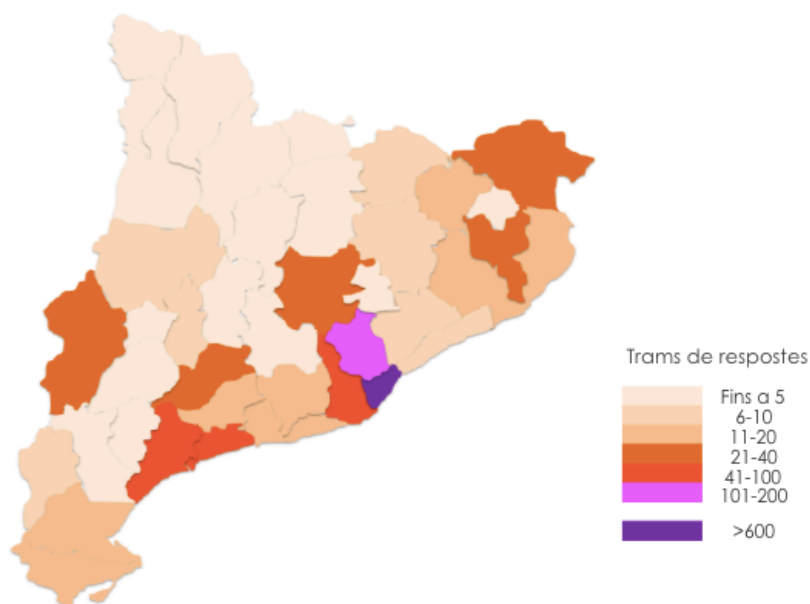

El Panoràmic és una recerca impulsada pel Consell d'Associacions de Barcelona –CAB- i fruit de les reflexions recollides en el 2n Congrés de les Associacions de Barcelona. Aquesta iniciativa que neix del mateix món no lucratiu aporta informació sobre l'abast del teixit associatiu i posa de manifest la seva força, disposant de dades sobre la seva situació i evolució.

Des de la segona edició el Panoràmic es va estendre al conjunt al conjunt del territori català i en la present, que és la tercera edició, el Panoràmic es consolida com una eina per a la millora i l'enfortiment del món associatiu gràcies a la seva visió transversal i les sèries de dades que es van generant, les quals permeten establir reptes i elements de millora alhora que comencen a dibuixar tendències.

La present publicació recull els resultats del Panoràmic de Terrassa, on 71 entitats del municipi han participat. L'Ajuntament de Terrassa ha tingut un paper clau en la recollida de respostes i a l'hora de copsar les especificitats del territori, tot incloent preguntes específiques per a les entitats d'aquest municipi. El resultat del treball des de la proximitat és una imatge transversal del món no lucratiu en el municipi que es mostra en el capítol 4 i, a la vegada, l'anàlisi de tendències de la realitat associativa del municipi a partir de la mostra d'entitats participants, en la resta de capítols. Quan és possible s'aporten dades de comparació amb el conjunt de Catalunya.

Esquema 1 Mapa de participació en el Panoràmic 2016

Coneixement

La generació de dades contribueix a identificar temes de millora i posar llum sobre les percepcions. El coneixement ajuda a fer-se més forts

Visibilitat

Les xifres de dimensió i la informació sobre les activitats que es realitzen donen visibilitat davant la societat a un sector del qual sovint no hi ha dades

Reconeixement

La informació objectiva contribueix al reconeixement social de la feina que es realitza i els valors que es promouen en el camí cap a la transformació social

Incidència política

A partir de preguntes sobre el posicionament del sector es contribueix a la millora de les accions d'incidència política

Dimensió

Les entitats formen part de la vida del país però cal contextualitzar-les per tal de saber quin lloc ocupen a la societat

El Panoràmic treballa des del valor de sector tot innovant el procés de recerca. Els elements metodològics d'innovació són:

Col·laboració

Les entitats impulsores uneixen representativitat, experiència i capacitat d'execució. En el Panoràmic no hi ha una empresa consultora que fa un encàrrec.

Participació

Hi ha grups de treball per definir necessitats, el qüestionari s'elabora de forma participativa i es treballa en transparència.

Proximitat

El treball de camp s'estructura des d'entitats de l'entorn que es responsabilitzen d'aconseguir les respostes a la seva zona.

Open data

Les dades es comparteixen amb centres d'investigació, entitats de segon nivell, universitats, administracions, etc. perquè facin noves explotacions i reflexions.

Eficiència

Al segle XXI la tecnologia ha canviat la manera de fer investigació social i hem incorporat novetats com els qüestionaris electrònics i un aplicatiu personalitzat. Cada euro és aprofitat al màxim i a més millora l'optimització a cada edició anual.

Adequació

Les organitzacions de la societat civil són diverses en molts aspectes: activitat, forma d'organitzar-se, comunitat, destinataris, etc. El qüestionari compta amb més de 80 itineraris de resposta diferents.

Transversalitat

Des dels seus inicis el Panoràmic ha tingut un plantejament transversal amb la participació d'organitzacions de tots els àmbits, la qual cosa facilita la comparabilitat i el coneixement agregat.

3. Resum executiu

- S'estima a Terrassa hi ha entre 650 i 750 entitats actives, és a dir, les quals han realitzat algun tipus d'activitat durant el 2015.
- L'àmbit d'actuació principal de les entitats de Terrassa és el de cultura (31%); seguit per l'esport (19%) i l'acció social (17%).
- El 33% de les associacions compta amb d'entre 3 i 30 associats/des, el 27% amb entre 31 i 90, un 29% entre 91 i 250 persones sòcies i per últim un 11% d'organitzacions compta amb més de 250 socis/es.
- El 68% de les entitats de Terrassa compten amb persones voluntàries. Entre aquestes entitats, el més habitual és que comptin amb 10 o menys persones voluntàries -52%-
- El voluntariat es caracteritza per realitzar tasques vinculades directament amb l'activitat i per la convivència entre el voluntariat el de caràcter estable amb el de caràcter puntual.
- La majoria de les entitats de Terrassa tenen la seu actual en un espai públic cedit (51%), en segon lloc i amb bastanta diferència respecte a l'anterior, les entitats tenen la seu en un espai llogat i en tercer lloc, en el domicili particular d'una persona membre de l'organització.
- El 51% d'organitzacions va tenir uns ingressos de fins a 15.000€ l'any 2015. Aquesta xifra és 10 punts superior a la mitjana del món no lucratiu català.
- Els tres reptes prioritaris de l'associacionisme segons les organitzacions de Terrassa són: l'ampliació i implicació de la base social, consolidar el finançament i el treball en xarxa i la col·laboració amb diferents agents socials.

4. Les organitzacions de Terrassa

4.1. Principals xifres

Terrassa és la co-capital del Vallès Occidental, i una de les ciutats més importants de Catalunya. Segons dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya el 2016 hi comptava amb una població de 215.121 habitants. El municipi està format per sis districtes que inclouen els 35 barris consolidats del municipi i algunes àrees de població disseminades. El seu origen respon a criteris censals i la divisió coincideix en molts casos amb barreres naturals que han esdevingut - amb el temps- en eixos viaris.

El creixement de la ciutat ha estat influenciat pel seu passat industrial, que ha deixat una petjada molt particular en el patrimoni del municipi. Actualment, és una ciutat universitària i industrial, amb un ric patrimoni cultural i artístic. Tanmateix, té una gran activitat esportiva.

Pel que fa al moviment associatiu, s'estima que hi ha entre 650 i 750 organitzacions sense afany de lucre actives en el municipi. Això vol dir que han realitzat algun tipus d'activitat durant l'any 2015 (any de referència d'aquest estudi). Per tal de dimensionar aquesta xifra, s'ha calculat la densitat d'organitzacions per habitants. Els resultats mostren que hi ha aproximadament 1 associació per cada 287-331 habitants. Aquesta xifra indica una concentració en consonància amb la mitjana del conjunt de Catalunya, la qual se situa en 1 entitat per cada 330 habitants.

Esquema 2 Associacionisme a Terrassa

**650 - 750
entitats
actives**

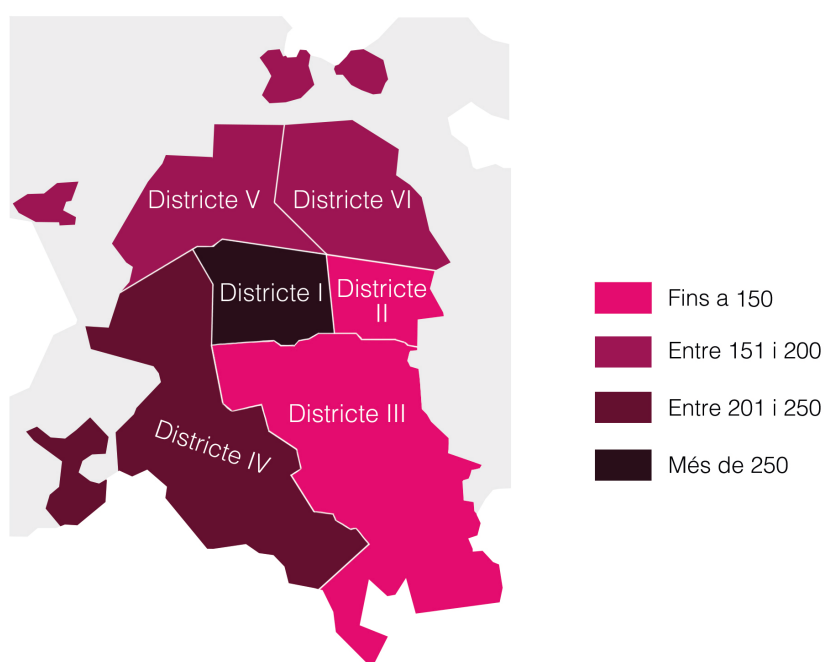
**xifra
estimada**

**1 entitat
per cada
287 - 331
habitants**

Els districtes que més alberguen seus d'entitats són, el Districte 1 i el Districte 4. El Districte 1, està format pels barris de Plaça Catalunya - Escola Industrial, Barri Universitari- Cementiri Vell, Centre, Vallparadís i l'Antic Poble de Sant Pere; Mentre que, el Districte 4 és el més extens de la ciutat i acull barris tan centrals com Ca n'Aurell o La Cogullada, així com la Maurina, Roc Blanc, Les Martines, Vista Alegre i Can Palet de Vista Alegre.

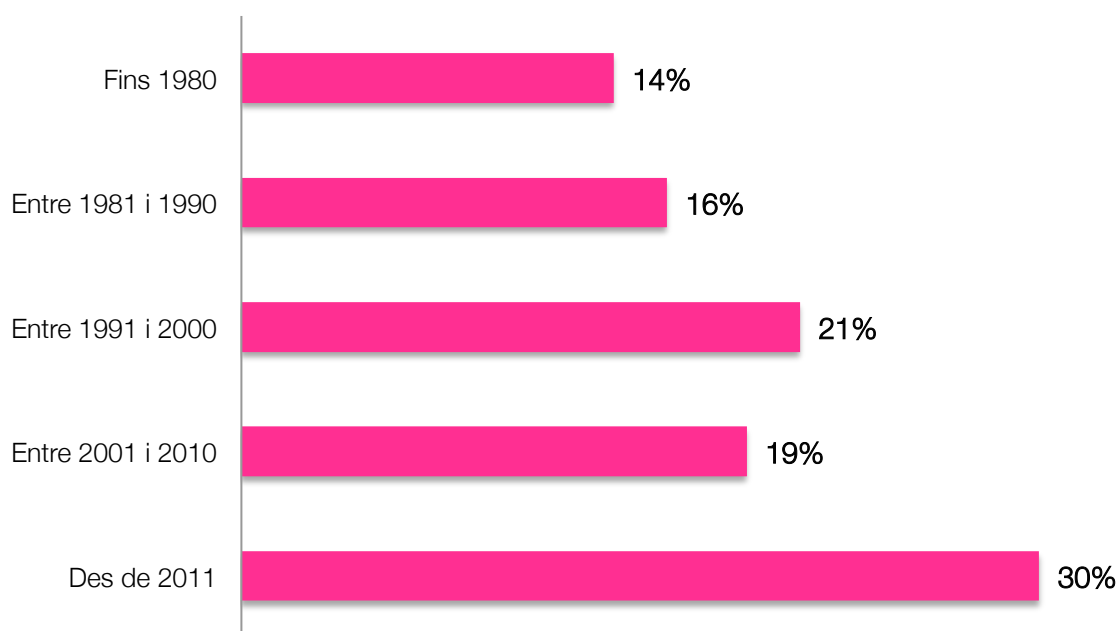
Mapa 1 Distribució de les entitats de Terrassa per districtes

4.2. Caracterització de les entitats terrassenques

Pel que fa a l'any de constitució de les entitats, les xifres mostren un sector dinàmic i jove, amb una concentració de pràcticament la meitat de les organitzacions en el segle XXI. En paral·lel, el 14% de les entitats van ser creades abans del 1980, el 16% en la dècada dels anys 80 i el 21% en la dècada dels anys 90.

Gràfic 1 Any de constitució de les entitats de Terrassa

Les dades comparades amb el conjunt de Catalunya reafirmen la idea que el teixit associatiu terrassenc es caracteritza per la seva joventut. El naixement d'organitzacions en el segle XXI se situa en el 41% en el territori català mentre que a Terrassa aquesta xifra augmenta en 8 punts, fins arribar al 49%.

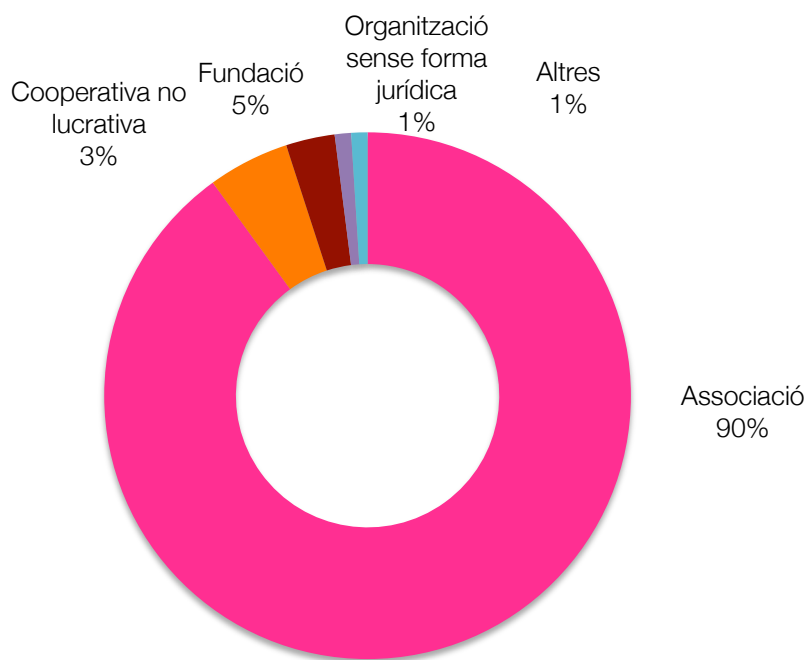
Taula 1 Any de constitució de les entitats de Terrassa i Catalunya

	Terrassa 2016	Catalunya 2015
Fins 1980	14%	22%
Entre 1981 i 1990	16%	15%
Entre 1991 i 2000	21%	21%
Entre 2001 i 2010	19%	27%
Des de 2011	30%	14%

La forma jurídica més freqüent entre les entitats és l'associació. De fet, el 90% de les entitats participants en l'estudi ho són. Les fundacions representen el 5% i les cooperatives d'iniciativa social el 3%. Pel que fa a entitats amb altres formes jurídiques (com poden ser les entitats religioses) i les organitzacions informals - sense forma jurídica- són minoritàries i representen un 1% cadascuna d'elles respectivament.

Aquestes dades es troben alineades amb les del conjunt del territori català. A Catalunya les proporcions són semblants, tot i que les fundacions i les entitats sense forma jurídica tenen una mica més de presència.

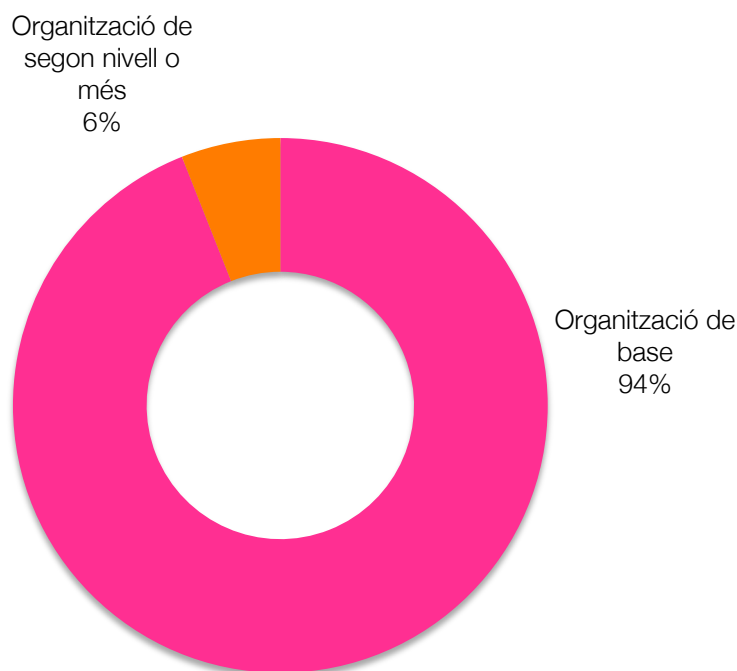
Gràfic 2 Forma jurídica de les organitzacions de Terrassa

Les organitzacions es poden classificar per nivells segons depenenent de si estan formades per persones o per altres entitats. Així, s'han considerat entitats de base aquelles que agrupen persones i organitzacions de segon nivell o superior a aquelles que agrupen organitzacions –entre aquestes també es poden recollir models híbrids, és a dir, que apleguen persones i organitzacions-.

Els resultats de Panoràmic mostren que el 94% de les organitzacions de la ciutat són de base, és a dir, agrupen persones, mentre que el 6% són de segon nivell o superior, com ara les federacions i coordinadores.

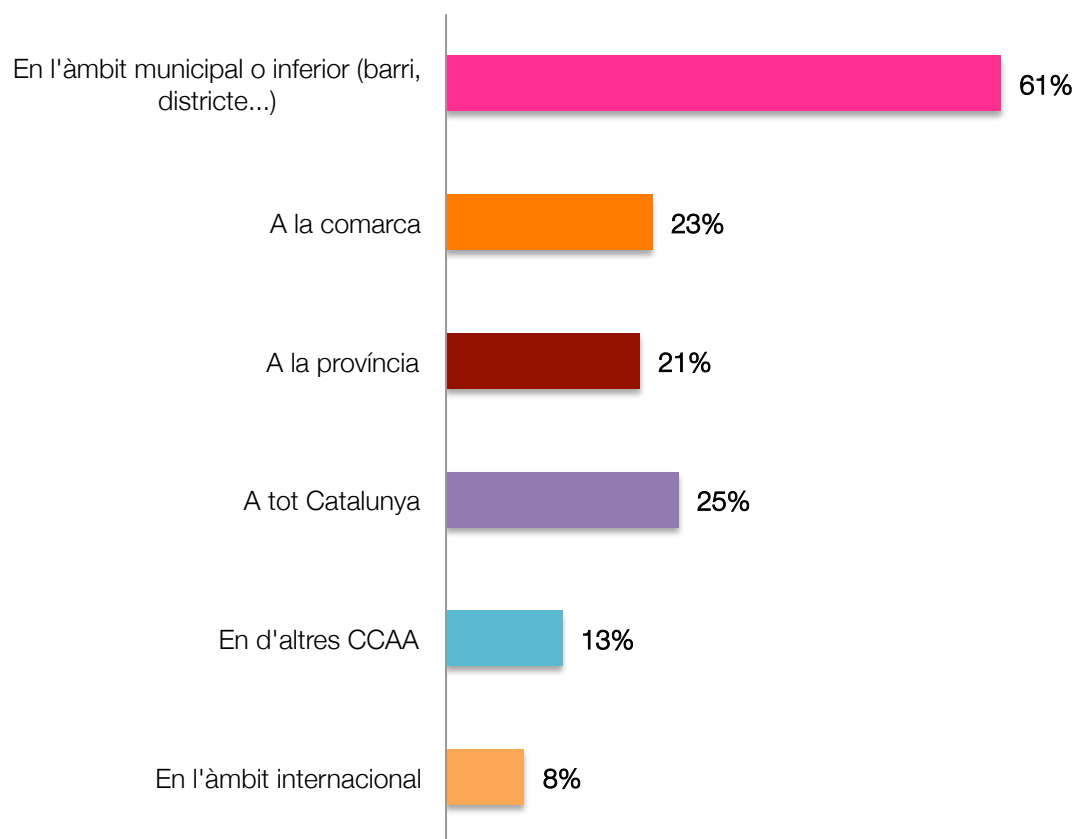
Gràfic 3 Percentatge del nivell d'organització de les entitats a Terrassa

Pel que fa a les entitats que desenvolupen una part de l'activitat fora del municipi s'ha analitzat on es realitza aquesta. Es tracta d'una pregunta que permetia més d'una opció de resposta donat que una entitat pot desenvolupar la seva activitat en diferents territoris. A tall d'exemple, una organització de cooperació internacional pot desenvolupar una part de la seva activitat en el municipi i altra en els anomenats països del Sud.

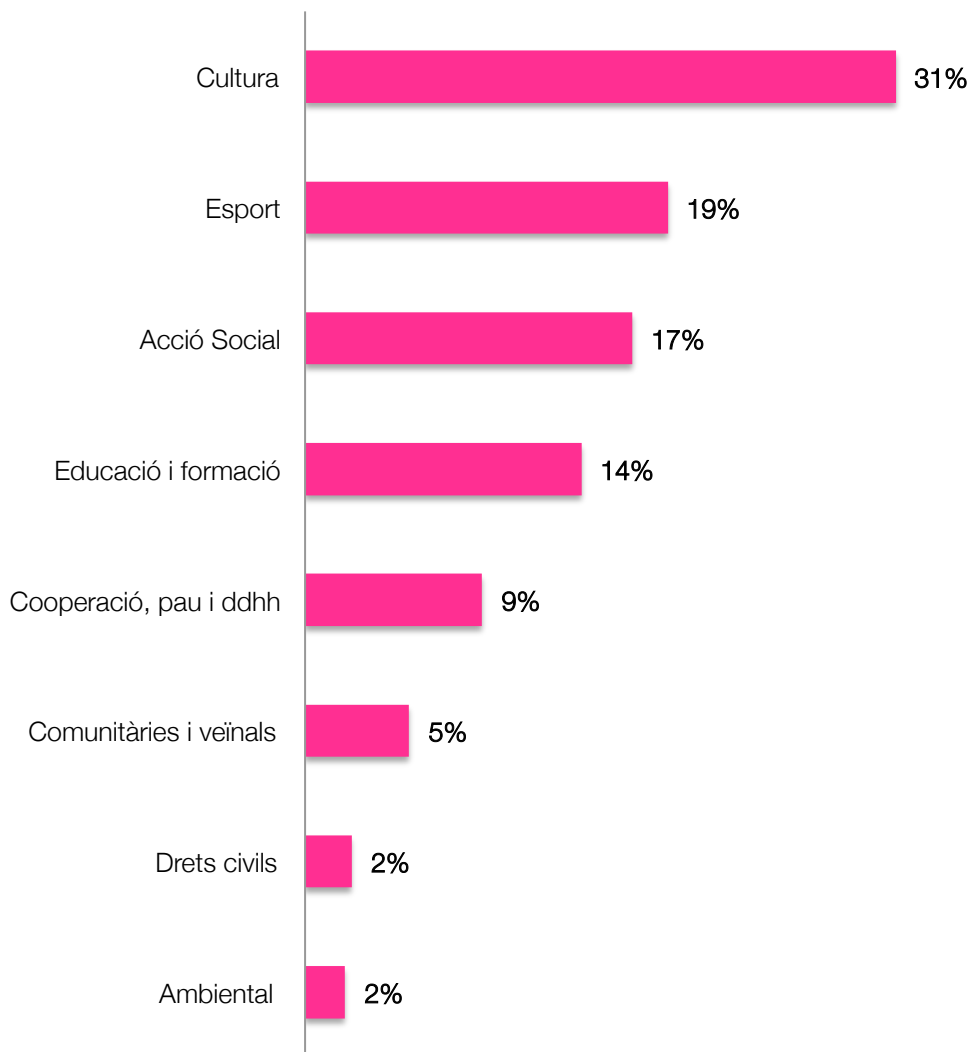
Els resultats del Panoràmic mostren que el 61% es realitza en el mateix municipi (o en un barri o districte d'aquest), el 23% actua en l'àmbit comarcal, el 21% provincial i el 25% actua en l'àmbit català. A més, el 13% realitza també activitats en d'altres Comunitats Autònomes i el 8% realitzen actuacions a escala internacional.

Gràfic 4 Àmbit territorial d'actuació de les entitats (pregunta multi-resposta).

En relació a l'àmbit d'actuació principal, és a dir, allò que defineix l'entitat i és necessari per acomplir amb la seva missió, s'ha analitzat com es distribueixen les organitzacions terrassenques. Les temàtiques centrals sobre la que giren activitats i projectes són, en primer lloc, de caràcter cultural. Les entitats amb aquest àmbit d'actuació representen el 31% dels casos analitzats. Les entitats adreçades a l'esport sumen el 19%, i les d'acció social el 17%. Una mica per sota es troben els àmbits d'educació i formació (14%), cooperació, pau i drets humans (9%) i les organitzacions comunitàries i veïnals (5%). També, tot i que amb una presència més baixa, hi ha entitats de l'àmbit dels drets civils i mediambientals, les quals suposen el 2% de les entitats participants, respectivament.

Gràfic 5 Àmbit d'actuació prioritari de les entitats de base

Per a la construcció d'aquest mapa d'àmbits s'ha hagut de destriar en alguns casos el que es considera l'àmbit prioritari, tot i que aquest no sigui necessàriament l'únic. A forma d'exemple, una AMPA s'ha ubicat en l'àmbit de formació i educació encara que aquesta desenvolupi activitats esportives en l'escola. Aquest exercici d'identificació posa de manifest la riquesa i transversalitat del món no lucratiu.

4.3. Vertebració del món no lucratiu

A la primera edició del Panoràmic ja s'apuntava que:

“Al llarg de les darreres dècades, les entitats han viscut un procés d'estructuració i consolidació que ha donat lloc al desenvolupament de federacions i confederacions. En el Panoràmic, incorporem qüestions en relació al treball en xarxa d'aquest tipus d'estructures i profunditzem en els principals criteris pels quals es regeixen aquestes aliances” (Panoràmic 2014).

L'anàlisi de participació en organitzacions de segon nivell mostra que 3 de cada 5 entitats de Terrassa es troben federades en una o més entitats. En concret el 61%. A partir de les dades de Panoràmic es disposa d'informació sobre aquesta qüestió, i tot i que el percentatge d'entitats de base federades a la ciutat de Terrassa és considerablement alt, això no implica que existeixi una relació estreta entre entitat i federació. En determinats casos, formar part d'una federació és necessari donades les característiques de l'activitat que es desenvolupa. Només per citar un exemple, algunes entitats de cultura popular com els diables o castellers, estan federades a coordinadores o federacions de l'àmbit català per, sobretot, donar cobertura als riscos inherents de l'activitat que duen a terme a través de pòlisses adequades.

Pel que fa al seu àmbit d'actuació de les federacions, principalment s'enfoquen en la temàtica de l'esport, la joventut, la formació i educació, i la coordinació territorial. Federacions de l'àmbit de país que, segons les federacions analitzades, el criteri més habitual per incorporar noves associacions és precisament considerar l'àmbit territorial i el d'actuació.

Gràfic 6 Percentatge d'entitats de base que estan federades

5. Les persones

5.1. Participació diària

Al llarg d'aquest apartat adreçat al coneixement de les persones dins de les entitats sense ànim de lucre de Terrassa, s'han fet servir exclusivament l'explotació de les dades recollides en el treball de camp del Panoràmic.

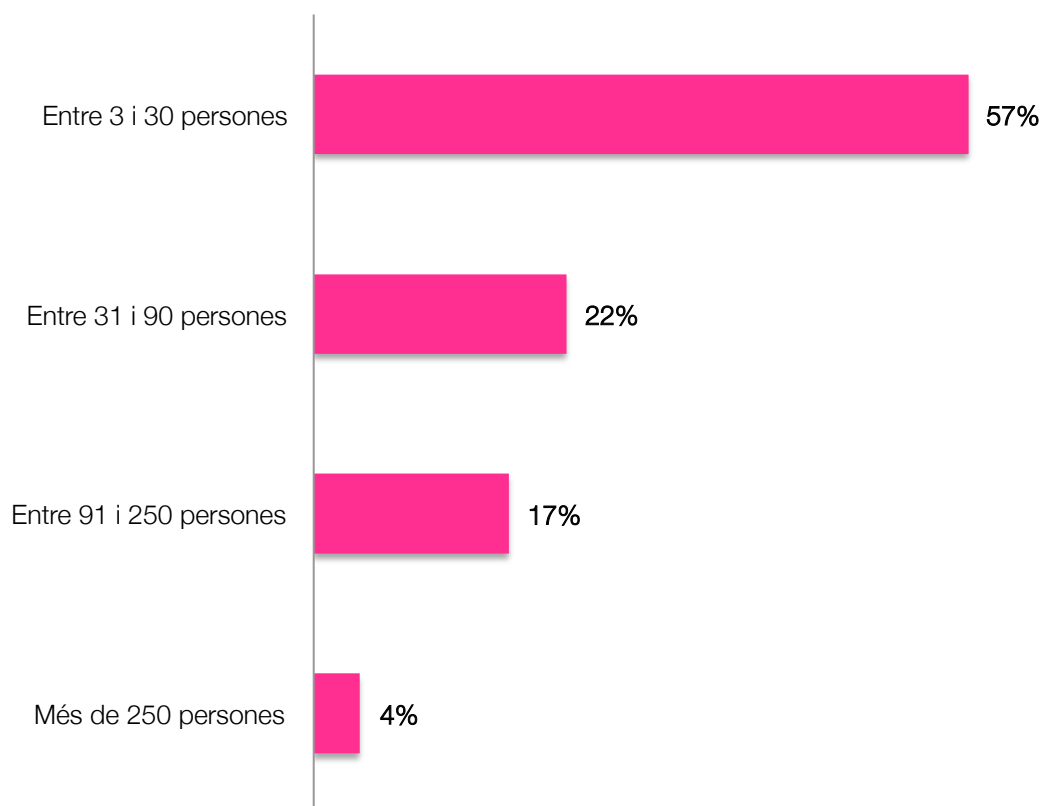
Les entitats compten amb persones associades, voluntàries, col·laboradores, destinatàries de les activitats, etc. En conjunt, tots aquests grups es poden definir com a ciutadania activa que s'implica, a través de les organitzacions de la societat civil, per aconseguir uns objectius comuns i amb caràcter prosocial. La participació és un indicatiu de salut democràtica i d'aquí la seva importància.

Les entitats, tot i que comptin amb un ampli ventall de formes de participació i col·laboració, s'organitzen en el dia a dia a el que es pot anomenar grup de persones actives. Les persones actives són totes aquelles que participen i belluguen les organitzacions de manera continuada, independentment de si són membres de la junta, activistes, persones voluntàries, etc.

Així, per començar, s'han establert diferents trams per analitzar el nombre de persones actives en les entitats terrassenques. El primer aplega fins a 30 persones, el segon de les 31 a les 90 persones, el tercer de les 91 a les 250 i, per últim, hi ha un darrer segment que recull aquelles organitzacions amb més de 250 persones actives. Els resultats mostren que la meitat de les entitats que han respost l'enquesta del Panoràmic –en concret el 57%–, compten amb entre 3 i 30 persones actives. Comptar amb entre 31 i 90 persones és el segon tram més habitual, que suposa el 22% del total. El 17% de les entitats compten amb entre 91 i 250 persones, i el 4% amb més de 250.

La distribució per trams és esglaonada, i conforme augmenta el nombre de persones per tram disminueix el percentatge que representa sobre el total. Aquestes dades posen de manifest que 8 de cada 10 entitats té una base de fins a 90 persones sòcies.

Gràfic 7 Nombre de persones actives (per trams)

5.2. Persones associades

Les persones associades són l'element indispensable de la vida associativa, les quals donen sentit a la forma jurídica d'associació i permeten treballar des de l'horitzontalitat. Donat que el 90% de les entitats compten amb la forma jurídica d'associació, una dada a analitzar és la grandària de les associacions en funció de les persones associades que en formen part.

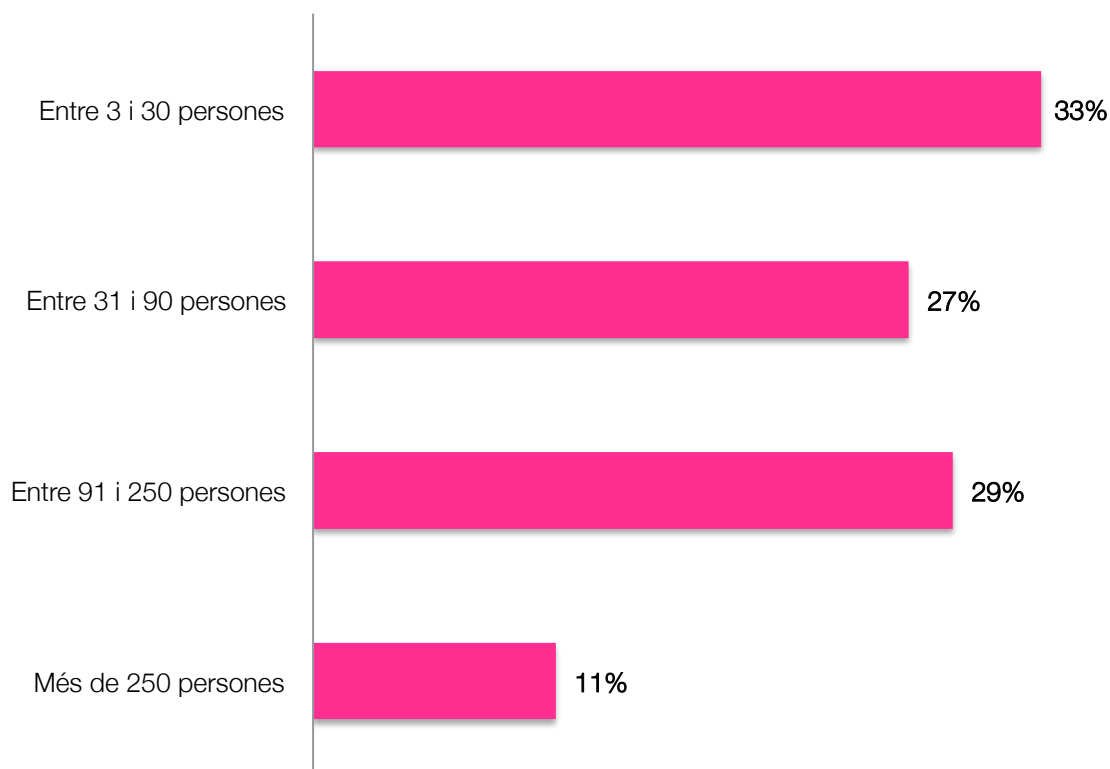
Amb el mateix criteri que en el cas de les persones actives, s'han establert diferents trams per analitzar el nombre de persones sòcies de les entitats. Un primer tram, aplega les entitats formades d'entre 3 i 30 persones associades, les quals representen el 33% del total d'entitats i és el més nombrós.

Les organitzacions d'entre 31 i 90 suposen el 27%. El 29% estan formades d'entre 91 i 250 persones associades i finalment, l'11% de les entitats estan

formades per més de 250 persones associades.

S'observa que la distribució per trams és bastant homogènia i destaca la presència d'entitats amb una base social de fins a 250 persones sòcies.

Gràfic 8 Associacions segons el nombre de persones associades (per trams)

Per tal de poder analitzar com s'impliquen les persones sòcies en el dia a dia de l'organització, s'han establert tres nivells de participació –A, B i C-. El nivell A fa referència al grau més gran d'implicació, el qual considera la participació en assemblees, a més d'una participació continuada en les activitats, etc. El nivell B és un grau d'implicació mig on es participa en l'assemblea però no necessàriament en les activitats que s'organitzen. Per últim, el C fa referència al menor grau possible d'implicació d'una persona associada. El detall de les definicions aportades a les entitats en l'enquesta es recull en la següent taula.

Nivell A

Assistència a les assemblees, participació continuada en les activitats, col·laboració en l'organització d'aquestes, assumpció de responsabilitats en l'associació i, si és el cas, pagament de quota d'associat/da.

Nivell B

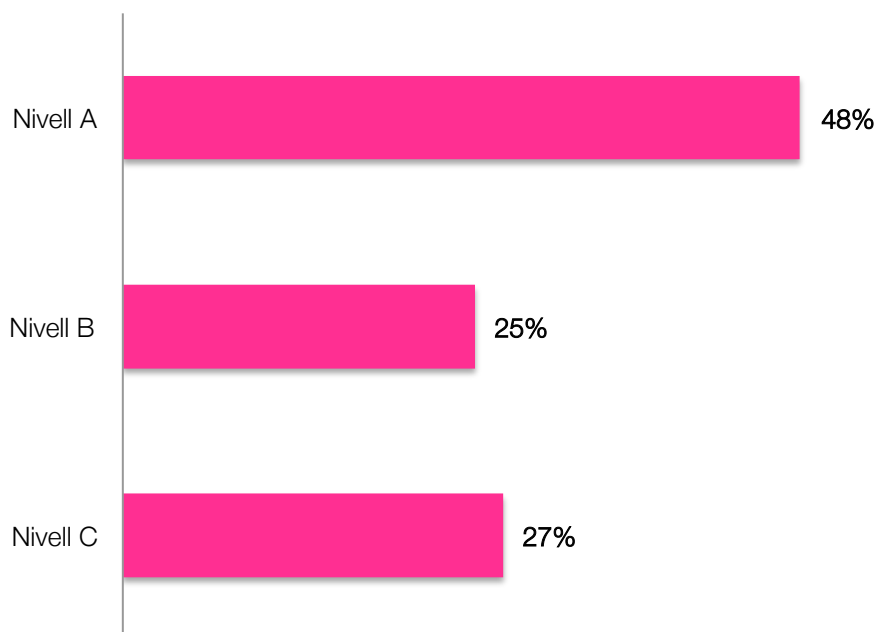
Assistència a les assemblees, participació puntual en les activitats organitzades per l'associació i, si és el cas, pagament de la quota d'associat/da.

Nivell C

Participació puntual en les activitats de l'associació i, si és el cas, pagament de la quota d'associat/da.

Els resultats obtinguts indiquen que el nivell d'implicació A és el més habitual i representa un 48% del total de persones associades; seguit del nivell C i del B, amb un 27% i 25% respectivament. Aquestes dades semblen indicar, junt amb el nombre de persones associades, un teixit associatiu format per organitzacions de petita i mitjana dimensió (fins a 90 persones associades) i on el grau d'implicació és elevat (49% amb un grau d'implicació A).

Gràfic 9 Persones associades segons nivells d'implicació

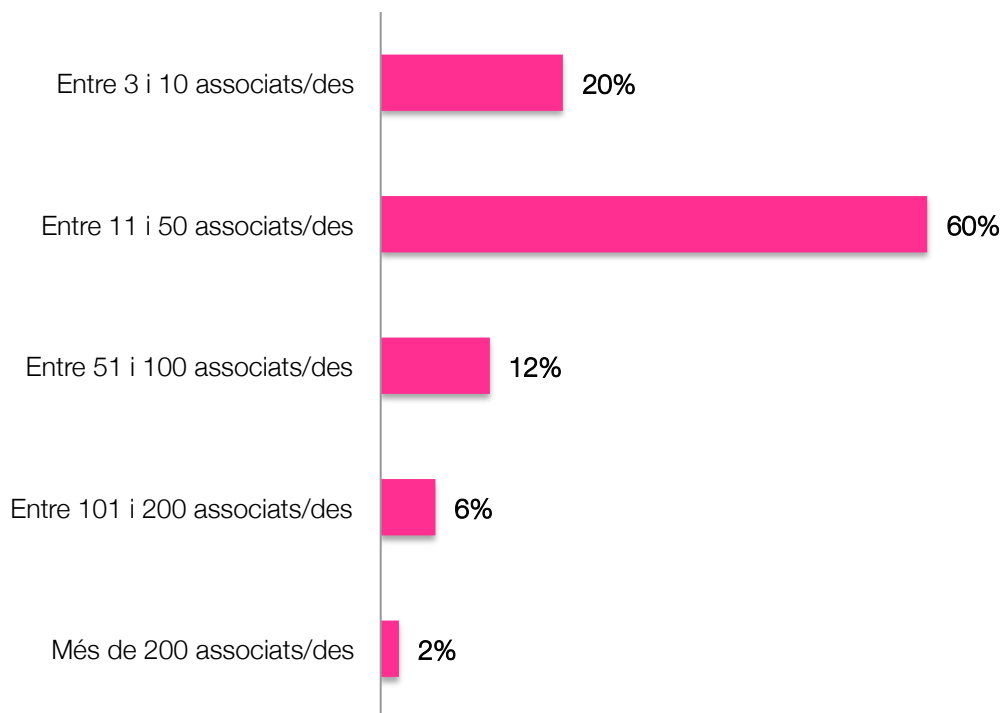

5.3. El govern de les entitats

Les entitats no lucratives compten amb diferents òrgans de govern. Aquests varien en funció de la forma jurídica de les entitats i també de les característiques pròpies de cadascuna d'elles. Les associacions compten amb dos òrgans: l'assemblea que és el màxim òrgan sobirà i la junta directiva, sota qui es delega les decisions preses en l'assemblea i principal òrgan de govern en el dia a dia. En el cas de les fundacions es compta amb un patronat i en el cas de les cooperatives amb una assemblea i un consell rector.

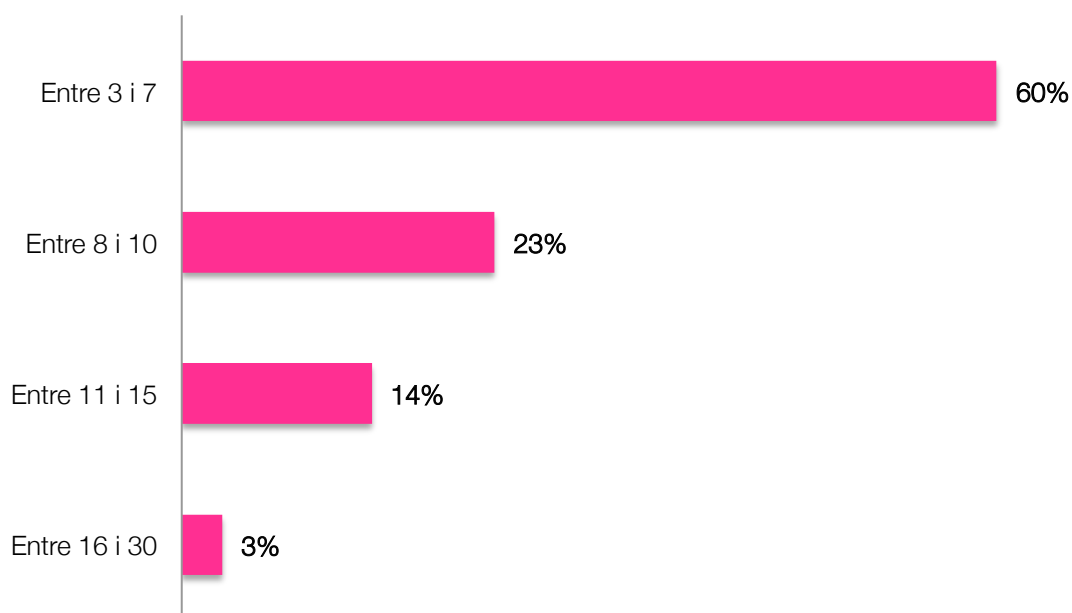
Amb l'objectiu d'aportar dades sintètiques i de conjunt, independentment de les formes jurídiques, s'ha aplegat la informació de les assemblees per una banda i de juntes, patronats i consells per altra. Pel que fa la participació de les persones associades a l'assemblea, majoritàriament hi participen entre 11 i 50 persones. I de fet, de mitjana, a l'assamblea participen 40 persones.

Gràfic 10 Total persones participants a la darrera assemblea de 2016

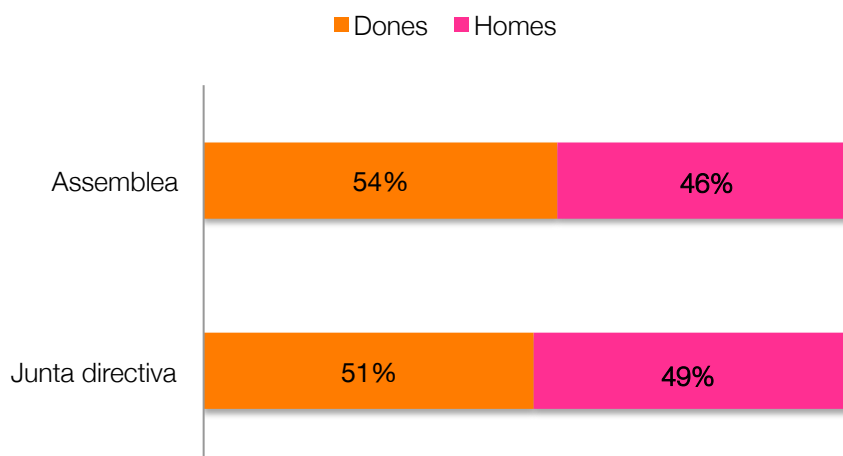
L'anàlisi de la composició de les juntes directives, patronats i consells rectors mostra que en el 60% dels casos compten amb entre 3 i 7 persones. El 23% entre 8 i 10 membres i el 14% entre 11 i 15. Finalment, entre 16 i 30 membres representen el 3% dels casos estudiats. Com sembla lògic, a mida que creix el nombre de persones que formen les juntes minva el percentatge d'entitats.

Gràfic 11 Nombre de persones que formen la junta directiva (per trams)

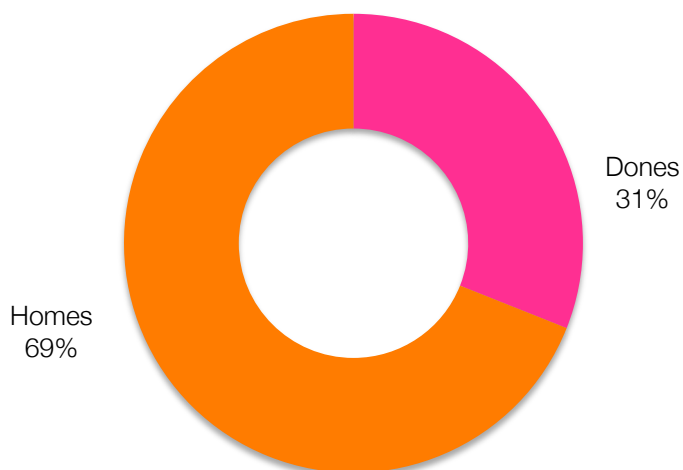
La participació de dones i homes en els diferents espais de decisió es pot considerar equilibrada donat que la relació es manté dins d'una forquilla 60%-40%. Segons la informació recollida pel Panoràmic, pel que fa a l'assemblea el 54% són dones i el 46% homes. Per la junta, patronat i consell aquesta tendència es manté i el 51% són dones i el 49% homes.

Gràfic 12 Persones assistents a la darrera Assemblea i membres de la junta/patronat/consell per sexe

En el cas de presidència -fent servir dades primàries de l'Ajuntament de Terrassa- s'observa que la presència femenina baixa considerablement i segons les dades facilitades, el 31% són dones i el 69% homes.

Gràfic 13 Presidència per sexe

5.4. Persones voluntàries

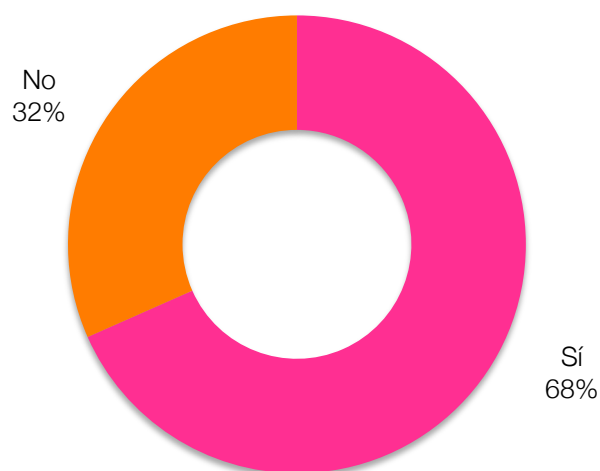
La Llei del Voluntariat i Foment de l'Associacionisme de 2015, concep **el voluntariat** des d'una visió àmplia de participació, definint-lo com el *conjunt d'accions i activitats d'interès general motivades per l'altruisme i la voluntat de transformació social que aconsegueixen persones físiques, denominades voluntaris, que participen en projectes en el marc d'una activitat associativa o bé en programes específics de voluntariat d'una entitat sense ànim de lucre* (Llei 25/2015 del Voluntariat i de Foment de l'Associacionisme aprovada pel Parlament de Catalunya el 30 de juliol del 2015).

Tal com recull la llei, el voluntariat és un concepte ampli i que de fet pot tenir diferents accepcions en funció de la idiosincràsia de cada entitat. Així, hi ha organitzacions que parlen de persones voluntàries incloent els membres de la junta i d'altres només consideren aquelles persones voluntàries que han signat una carta de compromís.

El Panoràmic ha volgut recollir aquesta realitat de forma ordenada i, per això, s'ha preguntat en concret pel nombre de persones voluntàries que no són sòcies. Aquesta especificat evita sobredimensionar els resultats. En última instància això ens ha de fer reflexionar sobre la diversitat i riquesa organitzativa del món no lucratiu.

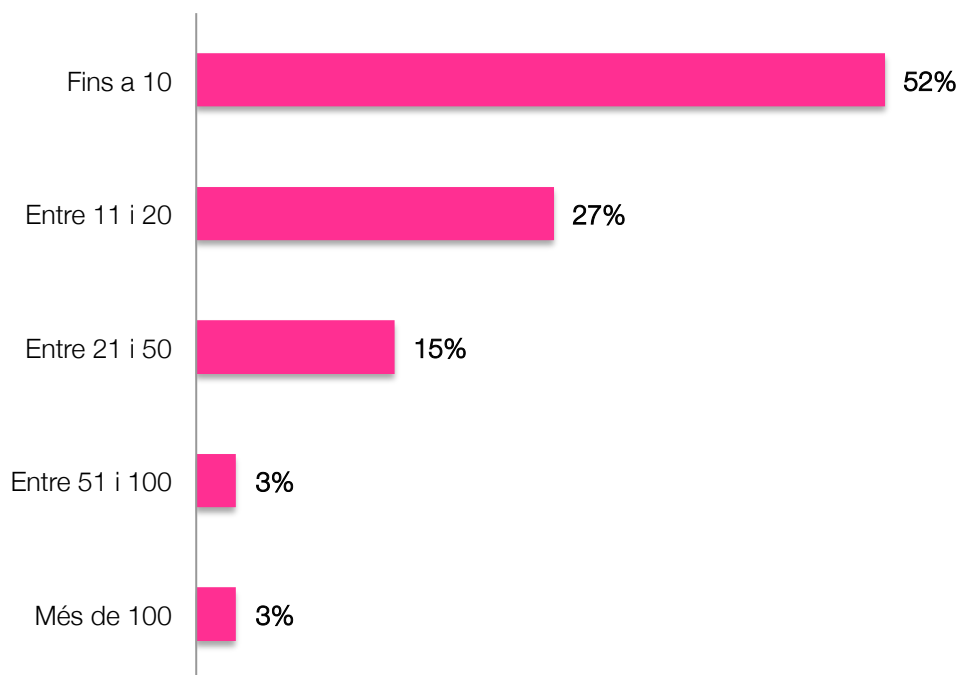
El 68% de les entitats terrassenques compten amb persones voluntàries en els seus equips, mentre que el 32% no compten amb aquest tipus de col·laboració dintre de les seves organitzacions.

Gràfic 14 Entitats que compten amb persones voluntàries (no socis/es)

Entre les entitats que compten amb persones voluntàries, 1 de cada 2 té entre 1 i 10 persones voluntàries -52% del total-. Aquesta xifra es troba en consonància amb el que succeeix al conjunt de l'àmbit català on també representa la situació més habitual. Les organitzacions terrassenques amb equips voluntàries d'entre 11 i 20 persones representen el 27% i les que sumen entre 21 i 50 persones el 15%. Per últim, les que superen les 50 persones voluntàries representen el 6% del total.

Gràfic 15 Entitats segons el nombre de persones voluntàries no associades

Des del mateix Ajuntament de Terrassa, amb la voluntat d'enfortir el teixit associatiu del municipi, s'han introduït qüestions concretes en relació a la participació voluntària a fi de conèixer amb més profunditat com és aquesta. Una de les preguntes ha estat l'àmbit d'activitat de les entitats que compten amb persones voluntàries. Les opcions de resposta s'han recuperat de la llei de voluntariat

Els resultats apunten a que l'àmbit juvenil, oci i lleure i cultural són els que compten amb més persones voluntàries -el 35% del total d'entitats-. Les entitats esportives representen el 10% i les de serveis socials i gent gran, suposen ambdós el 7% (pel que fa a l'àmbit de voluntariat internacional no s'han obtingut dades).

Gràfic 16 Àmbits de voluntariat que treballau

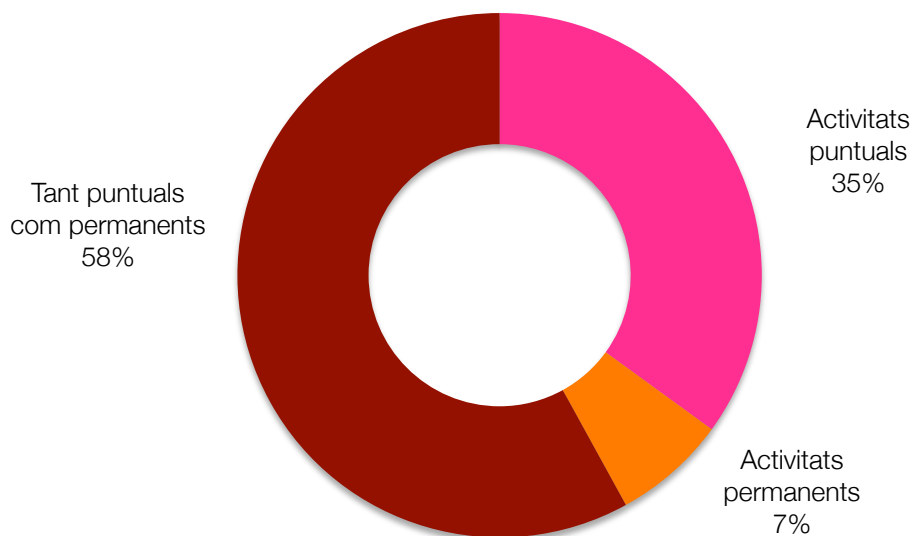
Per conèixer els projectes que es gestionen amb el voluntariat s'ha preguntat a través d'una pregunta oberta (de text). La informació recollida s'ha sintetitzat en idees clau i s'ha analitzat segons la seva freqüència. Els resultats mostren que els projectes més habituals són de l'àmbit de la educació. S'ha de tenir present, però, que en aquesta categoria s'ha considerat com és lògic l'educació en el lleure, per tant, hi ha projectes d'esplai, de reforç en centres oberts, així com de programes d'acompanyament educatiu des d'una perspectiva lúdica d'estímul de la creativitat del jovent. En segon lloc, els projectes que es gestionen amb el voluntariat són aquells relacionats amb la cultura, seguit pels projectes socials. D'altra banda, hi ha diverses entitats que han afirmat que el voluntariat no només participa en programes concrets, sinó que ho fa de forma transversal a tots els projectes que es duen a terme. Pel que fa a la categoria 'altres' s'ha englobat els projectes mediambientals, esportius i de cooperació.

Esquema 3 Projectes que gestioneu amb voluntariat

Educatius
Altres Culturals
Socials

El voluntariat pot ser de caràcter puntual o continuat en el temps. Tot i que les dues opcions són imprescindibles i necessàries, la implicació de la base social i en concret del voluntariat s'acostuma a traduir en una col·laboració al llarg del temps. En el cas de les entitats terrassenques, el 58% afirma que les persones voluntàries combinen tots dos tipus de tasques, puntuals com permanents. En paral·lel, el 35% de les organitzacions afirma comptar només amb voluntariat puntual i el 7% només amb voluntariat de forma continuada.

Gràfic 17 Tipus d'activitats que es desenvolupen en la participació voluntària

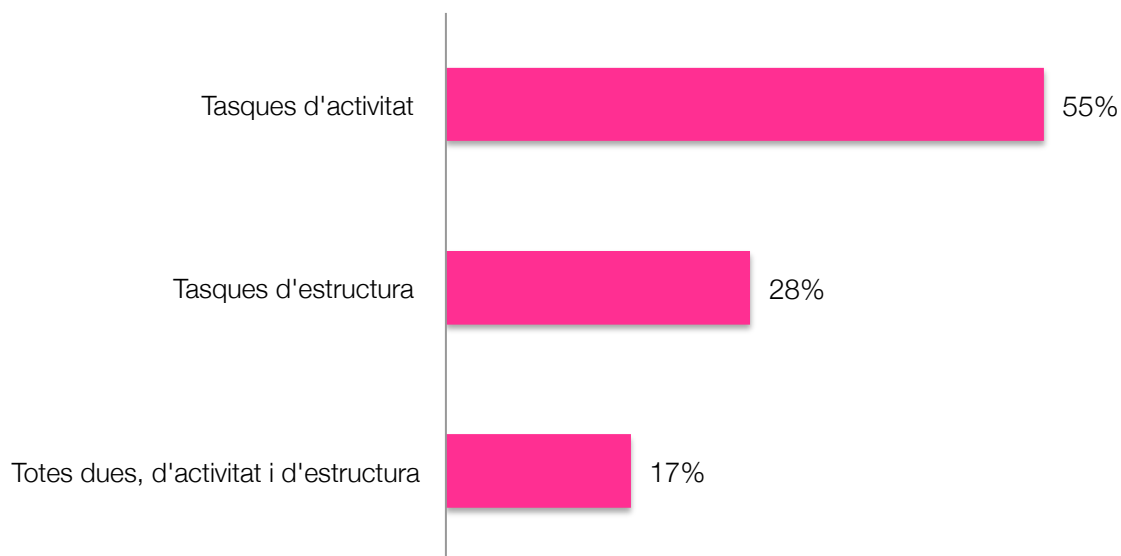

Pel que fa a les tasques que realitzen les persones voluntàries, aquestes es poden adreçar a l'activitat, és a dir, a accions directament vinculades amb la missió de l'entitat. O bé a l'estructura, és a dir, tasques que no estan directament vinculades amb l'activitat principal però que són necessàries per al funcionament de l'organització. En aquest segon cas s'engloben activitats relacionades amb funcions administratives, comunicatives, etc.

En el 55% de les organitzacions les persones voluntàries realitzen només activitats vinculades a l'activitat. I en el 28% dels casos només tasques d'estructura. Finalment, el 17% d'entitats afirma que realitzen altres funcions. Al preguntar sobre aquestes, es desprèn que en pràcticament tots els casos, es tracta de la combinació de tasques d'estructura i d'activitat.

Alhora, es refereixen a càrrecs de junta i col·laboradors per recordar que aquests càrrecs en les entitats no lucratives són desinteressats (exercir-lo no pot implicar un sou), i per tant, també formen part del gruix del voluntariat de l'organització.

Gràfic 18 Tasques que realitzen les persones voluntàries

A Terrassa, 1 de cada 2 entitats afirmen que les persones voluntàries han de complir certs requisits per tal de participar-hi en els seus projectes. Tal com s'observa al núvol de paraules el requisit que més demanen les organitzacions - creat a partir de la categorització de les respostes rebudes- és la formació i el compromís. Les entitats reclamen persones voluntàries amb formació específica, generalment relacionada amb l'àmbit d'atenció directa, destacant la necessitat de tenir titulacions per determinades activitats (per exemple, monitors/es de lleure).

Tanmateix, el requisit més emfatitzat és el del compromís per part del voluntari/a. En menor mesura, remarquen el fet de compartir determinats valors, així com aspectes relacionats amb la personalitat. Es valora la responsabilitat, l'experiència, la simpatia... Com és lògic, trets característics que enriqueixen no només l'activitat en la que es col·labora sinó també al conjunt de l'organització.

Gràfic 19 Han de complir requisits les persones voluntàries?

Esquema 4 Requisits més freqüents expressats per les entitats

“Actitud/coneixement específic segons la feina, participació, simpatia, utilitat”

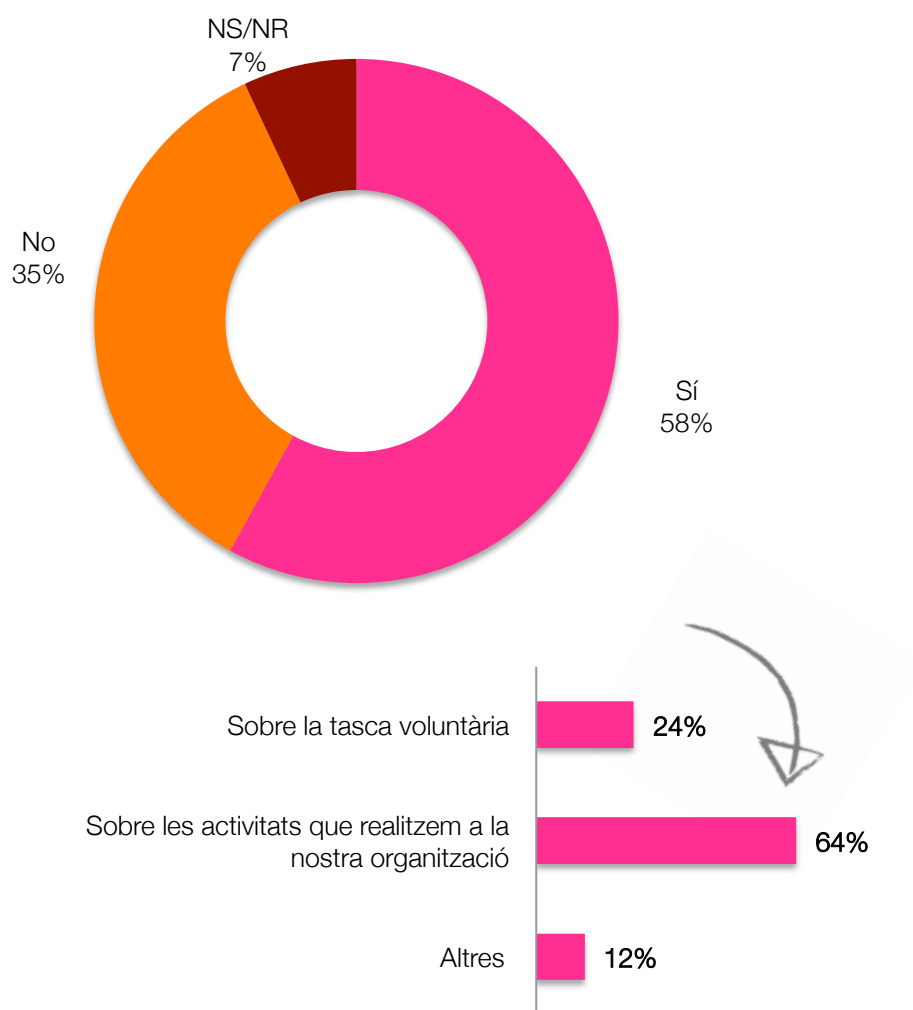
Extret de les preguntes obertes

“Ser de confiança de l'associació i coneixedors de la finalitat de la mateixa”

Extret de les preguntes obertes

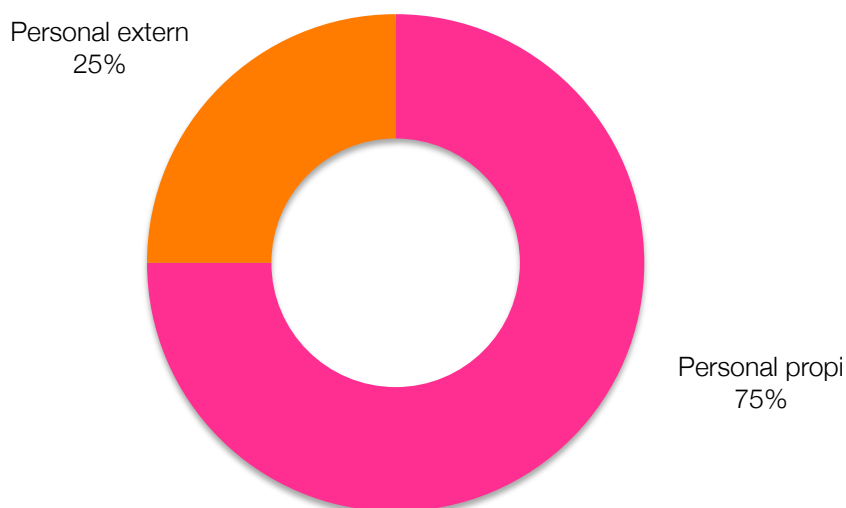
Gairebé 3 de cada 5 entitats ofereix formació a les persones voluntàries de la seva organització. La major part posa a disposició del voluntariat eines necessàries pel desenvolupament de la seva tasca, i alhora les persones voluntàries adquireixen més coneixements i alhora tenen la oportunitat de millorar les seves pròpies competències. Dintre d'aquestes entitats, 2 de cada 3 ofereix formació envers les activitats que realitza la pròpia organització (64%); sobre la tasca voluntària (24%), o ofereix altra formació (12%).

Gràfic 20 Percentatge d'entitats que ofereixen formació a les persones voluntàries i, en cas afirmatiu, tipus de formació.

Pel que fa a qui imparteix habitualment les formacions a les persones voluntàries, els resultats apunten que el 75% compta amb personal propi per realitzar aquesta activitat. Per contra, un 25% fa ús de personal extern per impartir al voluntariat la formació adient.

Gràfic 21 Percentatge sobre qui imparteix les formacions a les persones voluntàries

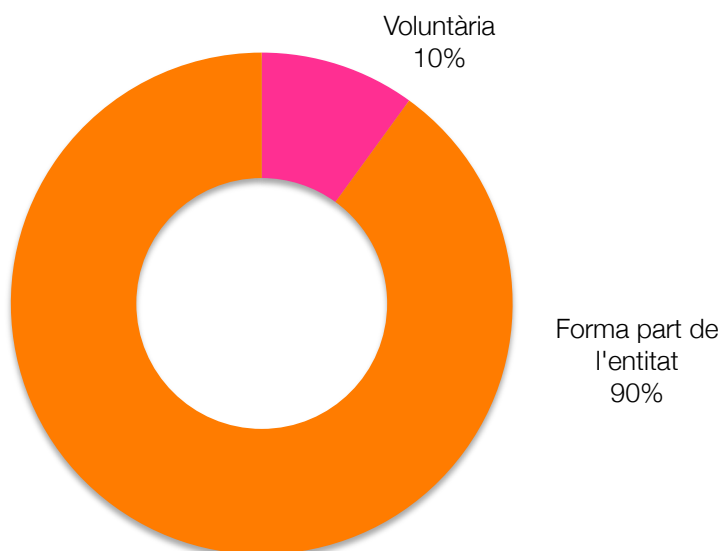
Enguany, els resultats assenyalen que gairebé dos terços de les entitats disposen d'una persona que de manera continuada acull i acompanya el voluntariat a les entitats. D'aquesta manera, és facilita la seva adaptació a la organització així com la seva tasca. En canvi, un terç nega disposar d'aquesta figura.

Gràfic 22 Percentatge d'entitats que disposen d'una persona que de manera continuada acull i acompanya el voluntariat a les entitats

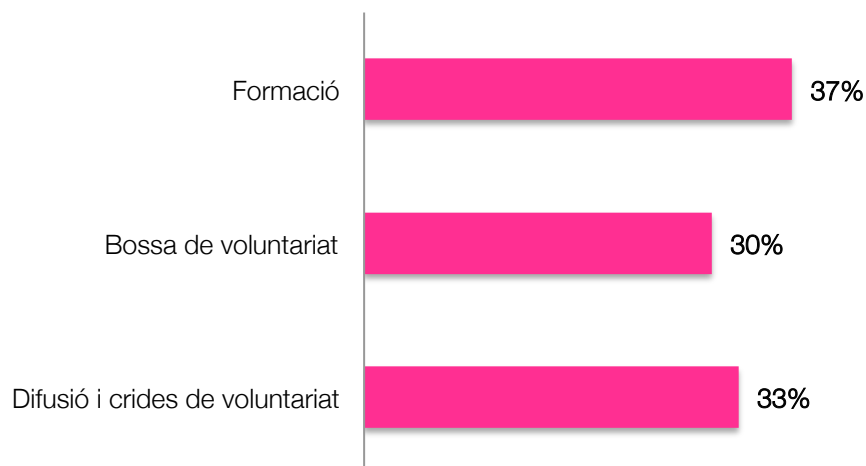
De forma general, les entitats compten amb algú que forma part de l'entitat per realitzar la formació a les persones voluntàries (90%). De forma minoritària, una persona voluntària és la encarregada de facilitar aquesta formació a la resta de l'equip.

Gràfic 23 Percentatge sobre si la persona que fa la formació és voluntària o forma part de l'entitat

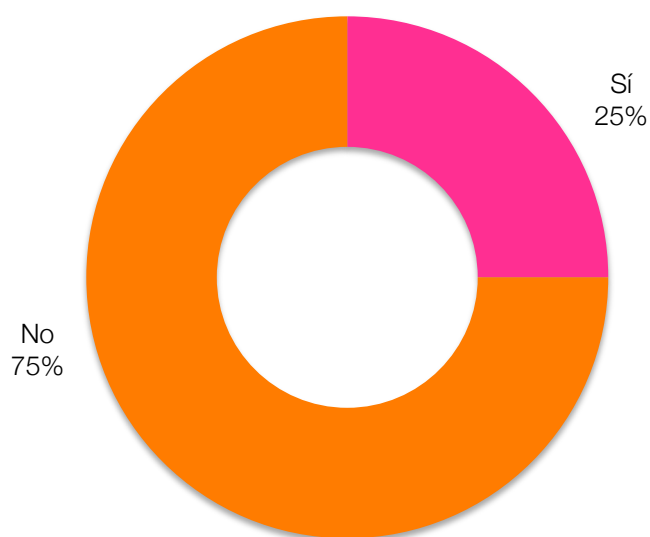
Per tancar l'apartat de gestió del voluntariat, s'ha analitzat els serveis que les entitats voldrien rebre en base a tres opcions possibles: la formació, la bossa de voluntariat i la difusió i crides de voluntariat. El resultat ha estat molt homogeni. El 37% destaca la necessitat de rebre servei de formació, el 33% la difusió i crida de voluntariat per el desenvolupament de les seves activitats, i finalment, el 30% destaca un servei que posi a disposició de les entitats una bossa de voluntariat, per tal de donar publicitat a les seves ofertes de forma més efectiva.

Gràfic 24 Serveis que les entitats voldrien rebre sobre voluntariat

A més d'aquestes preguntes concretes per a les entitats de Terrassa, el Panoràmic ha incorporat enguany qüestions relatives a la participació des de la diversitat. En concret s'ha preguntat per la participació voluntària de les persones amb discapacitat. Les quals a més de poder ser rebedores d'un servei o d'una activitat voluntària, també poden formar part activa de les organitzacions. Els resultats indiquen que 1 de cada 4 organitzacions compta en els seus equips voluntaris amb una o més persones amb discapacitat.

Gràfic 25 Persones amb discapacitat en els equips voluntaris

5.5. Persones remunerades

El 40% de les entitats de Terrassa compten en els seus equips amb persones que reben una remuneració econòmica a canvi dels seus serveis. Aquestes xifres són molt semblants al conjunt de Catalunya i mostra l'existència de certes estructures dins el teixit associatiu de Terrassa. Això no vol dir que es produeixi necessàriament contractació estable ja que en molts casos es tracta de col·laboracions per activitats puntuals.

Gràfic 26 Entitats que compten amb persones remunerades

L'anàlisi del nombre de persones remunerades mostra que el 92% de les entitats té un equip que no supera les 10 persones treballadores, així que la gran majoria compta amb un equip reduït de personal remunerat.

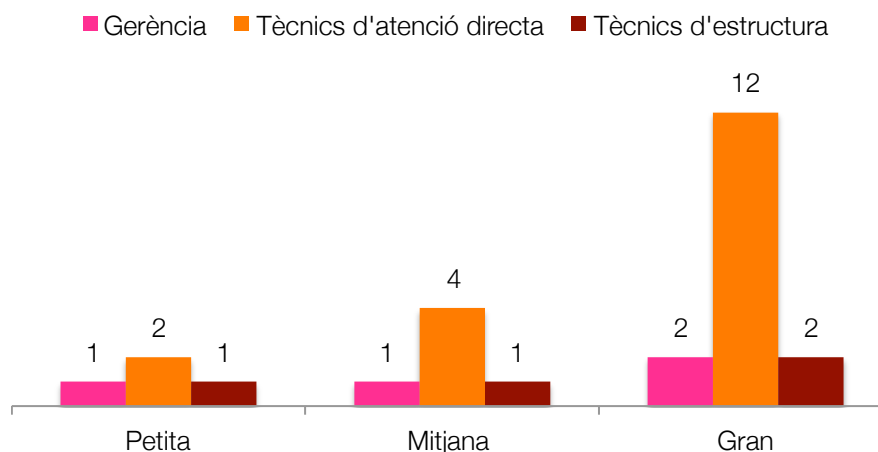
Gràfic 27 Entitats segons el nombre de persones remunerades

Per tal d'aprofundir en els equips remunerats, el Panoràmic recull indicadors sobre les 3 categories laborals més habituals en el món no lucratiu. Es tracta de l'atenció directa –lligada a les activitats-, la dedicació a estructura –com són els tasques administratives, de comunicació, etc.- i la gerència o direcció.

Atès que hi ha diferències segons el nombre de persones remunerades, s'ha estructurat la informació en tres grups en funció de la grandària de les organitzacions. En les entitats petites, que per terme general estarien formades per 4 persones, 2 es dediquen a l'atenció directa, 1 a l'estructura i 1 a direcció. En el cas de les entitats mitjanes, formades per 6 persones, 4 s'adrecen a l'atenció directa, 1 a estructura i 1 a direcció. Per últim, en el cas de les entitats de grandària superior, es dona un augment progressiu en totes les categories, i 12 persones es dediquen a l'atenció directa, 2 a estructura i 2 a direcció. Els resultats assenyalen que la contractació es concentra principalment en les funcions d'atenció directa, sobre tot en entitats de grans dimensions.

Gràfic 28 Nombre de persones remunerades segons el tipus d'activitat que realitzen

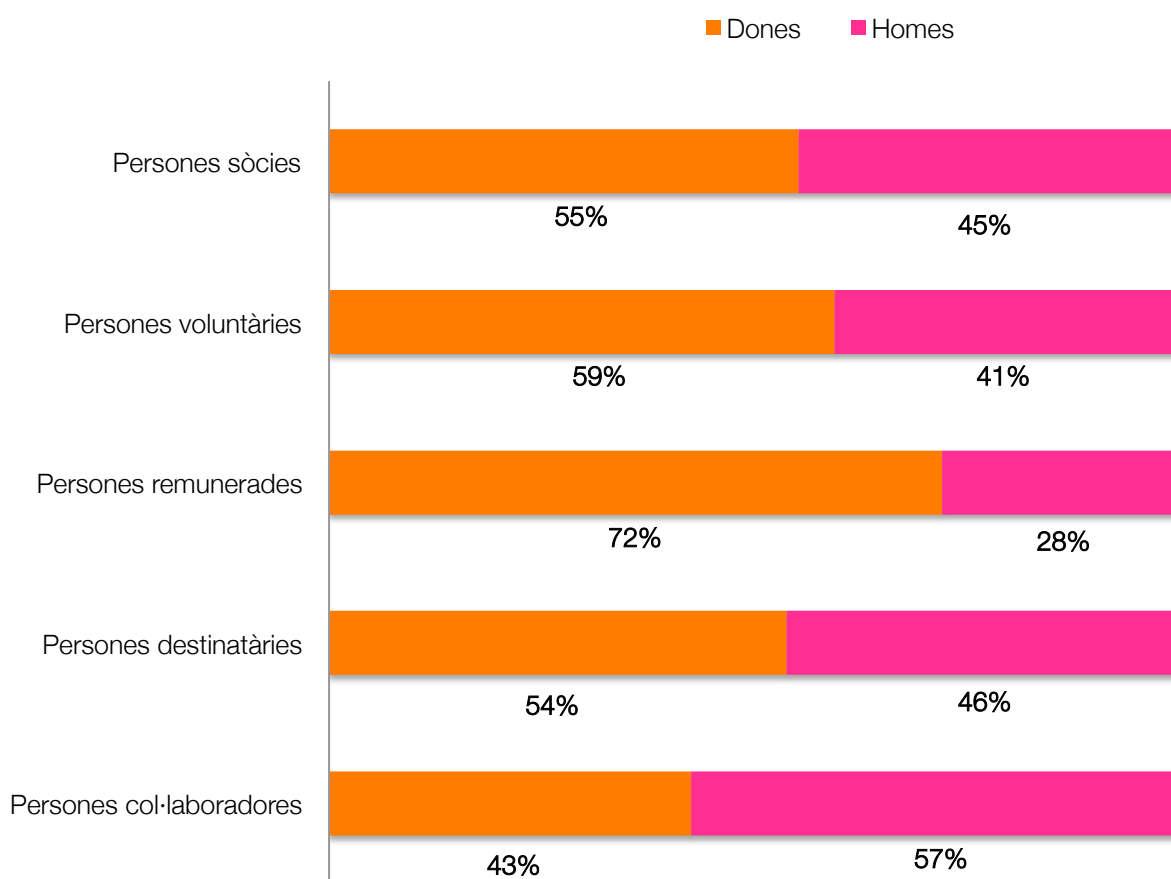
“L'activitat de l'entitat pot minvar, mantenir-se o augmentar, en funció de les persones que s'impliquin i dels suports que rebem”

Extret de les preguntes obertes

5.6. Participació de dones i homes

El món no lucratiu és, en general, un sector feminitzat pel que fa a les persones remunerades, de fet, en el cas de Terrassa el 72% de les persones que formen els equips remunerats són dones. També hi ha una major presència de dones voluntàries, 59% enfront al 41% d'homes. En el cas de les persones destinatàries, les dones representen el 54%. Finalment, en relació a les persones col·laboradores la situació es gira i els homes suposen el 57%.

Gràfic 29 Persones implicades en les entitats de Terrassa per sexe

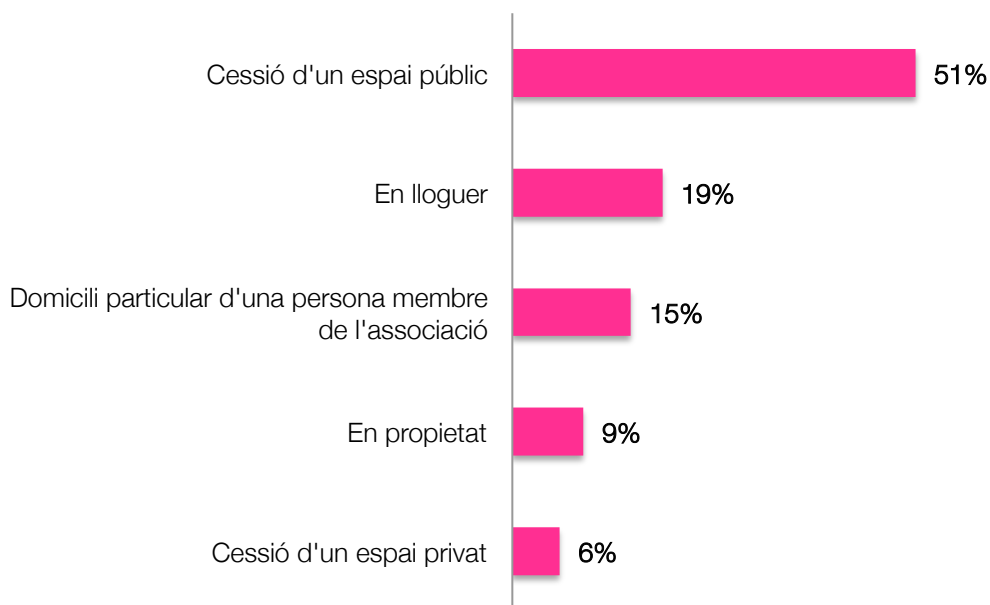

6. Espais i equipaments

Els espais i equipaments són un dels recursos fonamentals de les entitats. Per una banda, perquè són necessaris per al desenvolupament d'activitats, per l'altra són espais de visibilitat i de relació. La majoria de les entitats de Terrassa tenen la seu actual en un espai públic cedit -51%- , en segon lloc i amb certa distància, les entitats tenen la seu en un espai llogat (19%), i en un tercer lloc, en un domicili particular d'una persona membre de l'associació (15%).

Gràfic 30 Situació de la seu actual a Terrassa

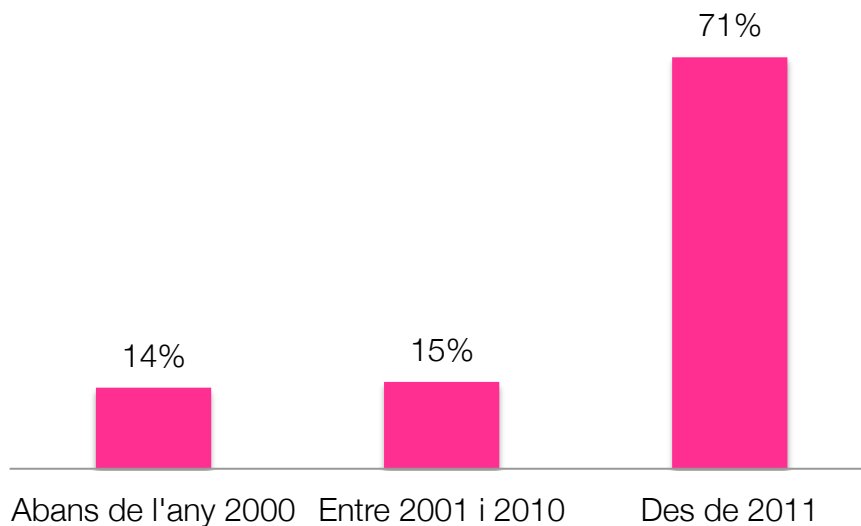
Comparant amb el conjunt de Catalunya els espais de les seus de les organitzacions presenten certes especificitats en el cas de Terrassa. Tot i que la situació més freqüent coincideix, en el cas de les entitats de Terrassa la cessió d'espais és més elevada. D'altra banda, la cessió d'espais privat en el cas català representa el 25% enfront del 6% del cas terrassenc, una diferència de 19 punts. Una altre situació a destacar és la de les seus que se situen en el domicili d'un persona membre de l'entitat, la qual representa el 15% de les entitats a Terrassa i el 9% per al conjunt del país.

Taula 2 Situació de la seu actual a Terrassa i Catalunya

	Terrassa 2016	Catalunya 2015
Cessió d'un espai públic	51%	35%
En lloguer	19%	22%
Domicili particular	15%	9%
En propietat	9%	9%
Cessió d'un espai privat	6%	25%

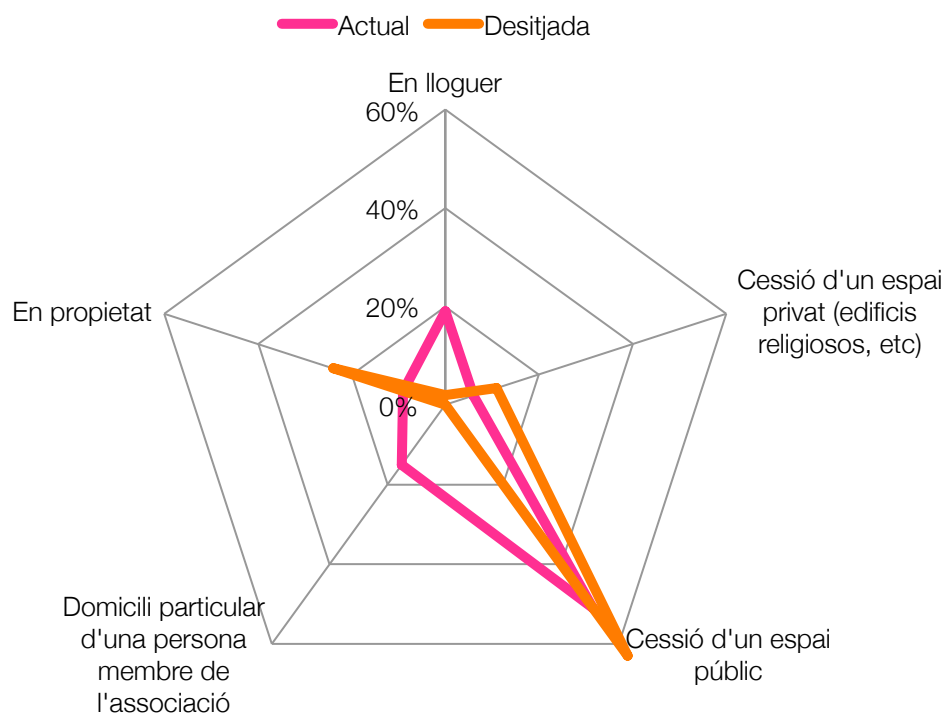
Donada l'alta presència de seus en domicilis particulars, s'ha volgut analitzar aquesta xifra considerant l'antiguitat de les entitats. Els resultats mostren una concentració entre aquelles de més recent creació. Així el 71% de les entitats amb seus en domicilis van ser creades a partir de 2011.

Gràfic 31: Seu en domicili particular segons l'any de constitució (en trams)

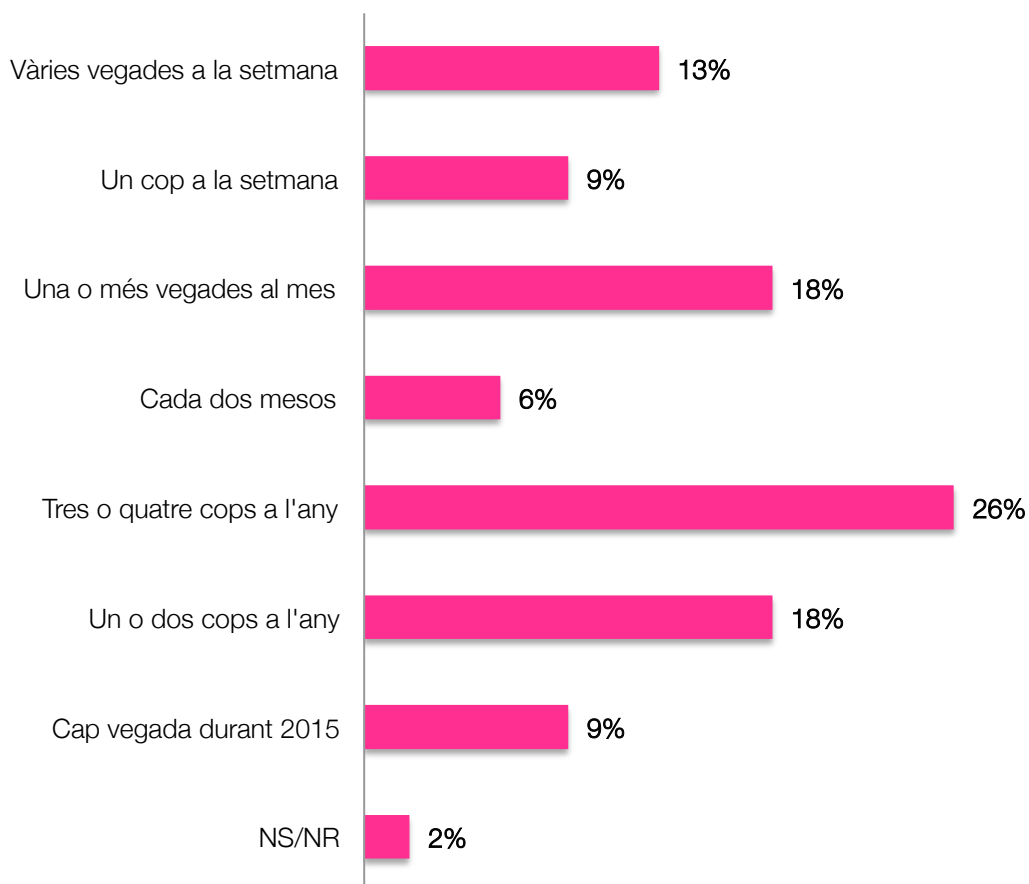
El Panoràmic recull també informació sobre l'opció desitjada per les entitats en relació a la seu. En aquest cas destaquen dues opcions, la cessió d'espai públic i la propietat.

Gràfic 32 Relació entre la situació actual i la situació desitjada de les entitats

Més enllà dels espais dels quals disposen les entitats, aquestes fan ús dels espais públics oberts de la ciutat amb certa freqüència. Els resultats mostren que el 26% els fa servir tres o quatre cops a l'any i el 18% un o dos cops a l'any, així com també, un altre 18% una o més vegades al mes. Destaca el fet que un 13% de les respostes indiquen utilitzar l'espai públic obert diverses vegades a la setmana. Això posa de manifest que una part important de les entitats de Terrassa han fet ús dels espais públics oberts durant l'any 2015.

Gràfic 33 Freqüència d'ús dels espais públics oberts

“Ens agradaria tenir una sessió de l'espai a llarg termini i també que l'equipament estigui adaptat sense barreres arquitectòniques”

Extret de les preguntes obertes

“Alguna vegada, depenent de l'activitat que hem de dur a terme, de manera puntual, lloguem espais privats”

Extret de les preguntes obertes

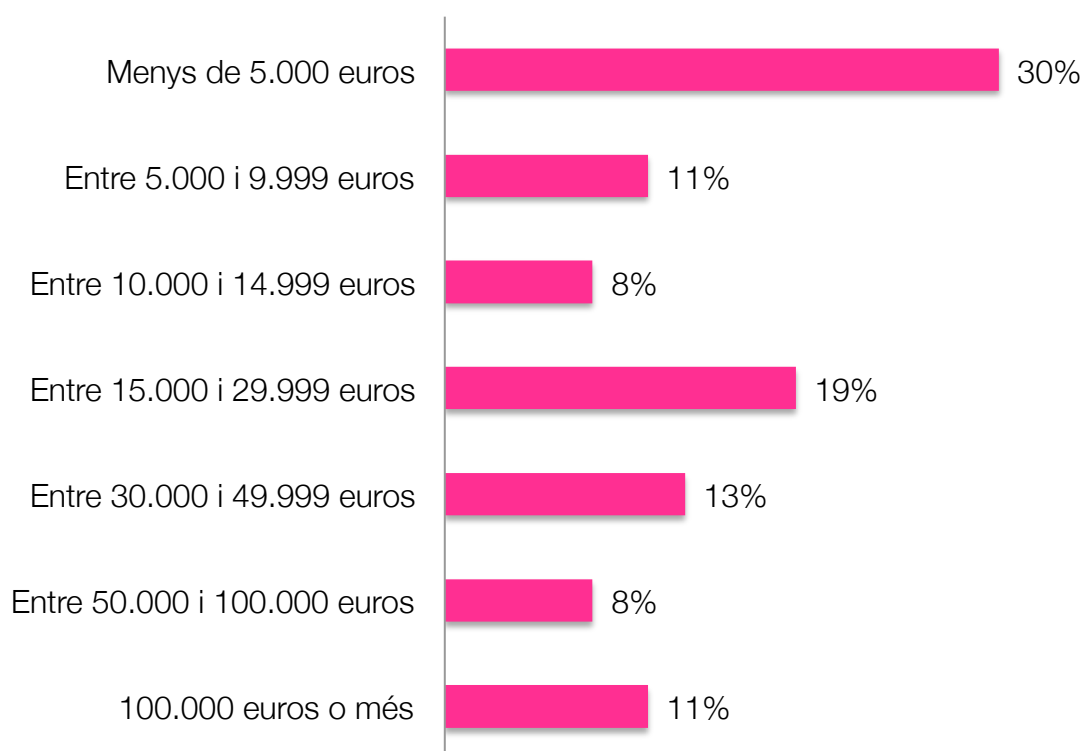
7. Els recursos econòmics

7.1. Volum d'ingressos i fonts de finançament

Els recursos econòmics són necessaris per dur a terme les activitats i projectes. Però, en termes generals, les organitzacions compten amb un volum econòmic reduït. De fet, 1 de cada 2 organitzacions va tenir uns ingressos que no superaven els 15 mil euros l'any 2015. De fet, en el mateix període el 30% de les entitats va comptar amb un volum d'ingressos inferior als 5.000 euros i l'11% amb ingressos d'entre 5.000 i 10.000 euros.

Gràfic 34 Ingressos reals de les entitats de Terrassa per trams (exercici 2015)

Les dades comparades amb el conjunt de Catalunya mostren que els volum econòmic de les organitzacions terrassenques es concentren en major mesura en les franges inferiors. Així, en el cas de Terrassa el 63% de les entitats disposen d'ingressos de fins a 30 euros enfront el 54% de la mitjana de Catalunya.

Taula 3 Taula d'ingressos reals de Terrassa i el conjunt de Catalunya en 2015

	Terrassa 2016	Catalunya 2015
Fins a 15.000 euros	51%	41%
Entre 15.001 i 30.000 euros	22%	13%
Entre 30.001 i 50.000 euros	8%	8%
Entre 50.001 i 100.000 euros	8%	11%
Entre 100.001 i 500.000 euros	8%	16%
Més de 500.000 euros	3%	11%

Per tal d'aprofundir en l'anàlisi, s'han organitzat les entitats en tres grups segons el seu volum econòmic (corresponents als quartils) i s'ha anomenat entitats petites, mitjanes i grans. Una entitat petita disposa d'uns ingressos entorn els 3 mil euros però té unes despeses que superen en més de mil euros els ingressos, amb la qual cosa el resultat és negatiu. Pel que fa a les entitats mitjanes, el volum d'ingressos i les despeses se situen en xifres semblants entorn els 16 mil euros. En el cas de les entitats grans, es pot parlar de volums que superen els 38 mil euros i on el marge d'ingressos i despeses és reduït.

Taula 4 Ingressos i despeses reals segons el volum econòmic de les organitzacions (exercici 2015)

	Ingressos reals	Despeses reals	Diferència
Entitats Petites	3.000,00 €	4.382,38 €	-1.382,38 €
Entitats Mitjanes	16.338,00 €	16.126,00 €	212,00 €
Entitats Grans	39.743,80 €	38.451,99 €	1.291,81 €

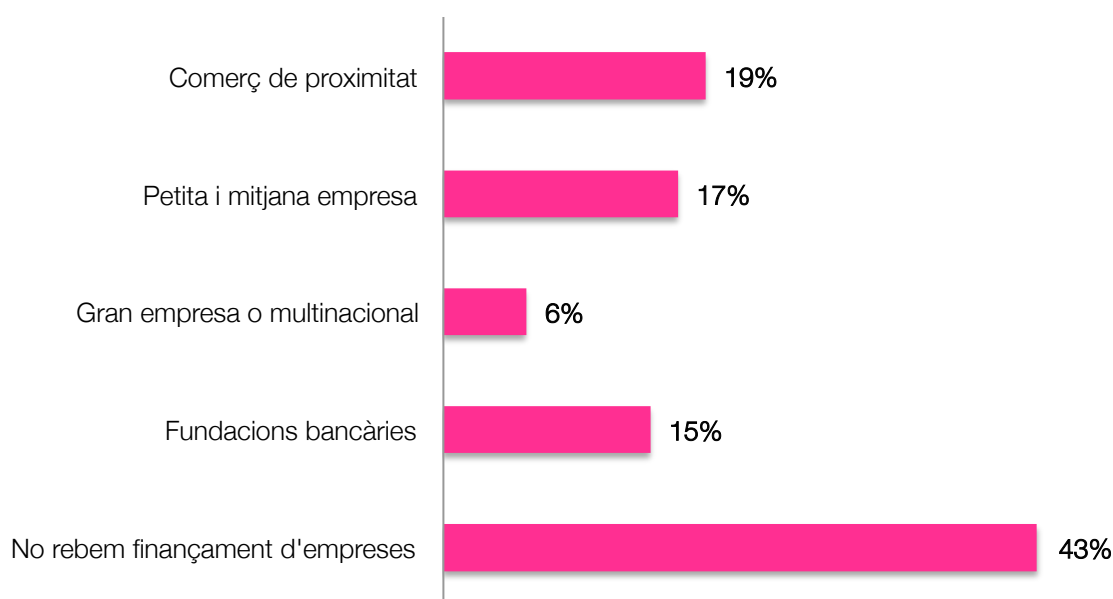
Pel que fa a la procedència dels recursos, s'ha preguntat si aquest prové de fonts pròpies (com quota d'associat/da, la prestació de serveis i les activitats per recaptar fonts), públiques (com les subvencions de les administracions) i privades (com les donacions individuals, d'empreses i de fundacions privades). El resultat per al municipi de Terrassa sembla que s'han vist condicionats a la mostra obtinguda, no havent-hi garanties de que sigui representativa. Caldrà ampliar els resultats en futures edicions del Panoràmic per tal de donar aquesta proporció de la procedència del finançament.

“Per poder fer front a les despeses de la nostra entitat utilitzem les subvencions de l'ajuntament i la diputació”

Extret de les preguntes obertes

Pel que fa al finançament privat, s'ha preguntat a les entitats per les empreses i per la seva tipologia. Analitzant les respostes, s'observa que un 43% afirma no rebre finançament privat. Per contra, un 19% de les entitats reben finançament privat per part del comerç de proximitat, un 17% de la petita i mitjana empresa, un 15% per fundacions bancàries i un 6% per part d'una gran empresa o multinacional. En conjunt, representen el 38% dels casos.

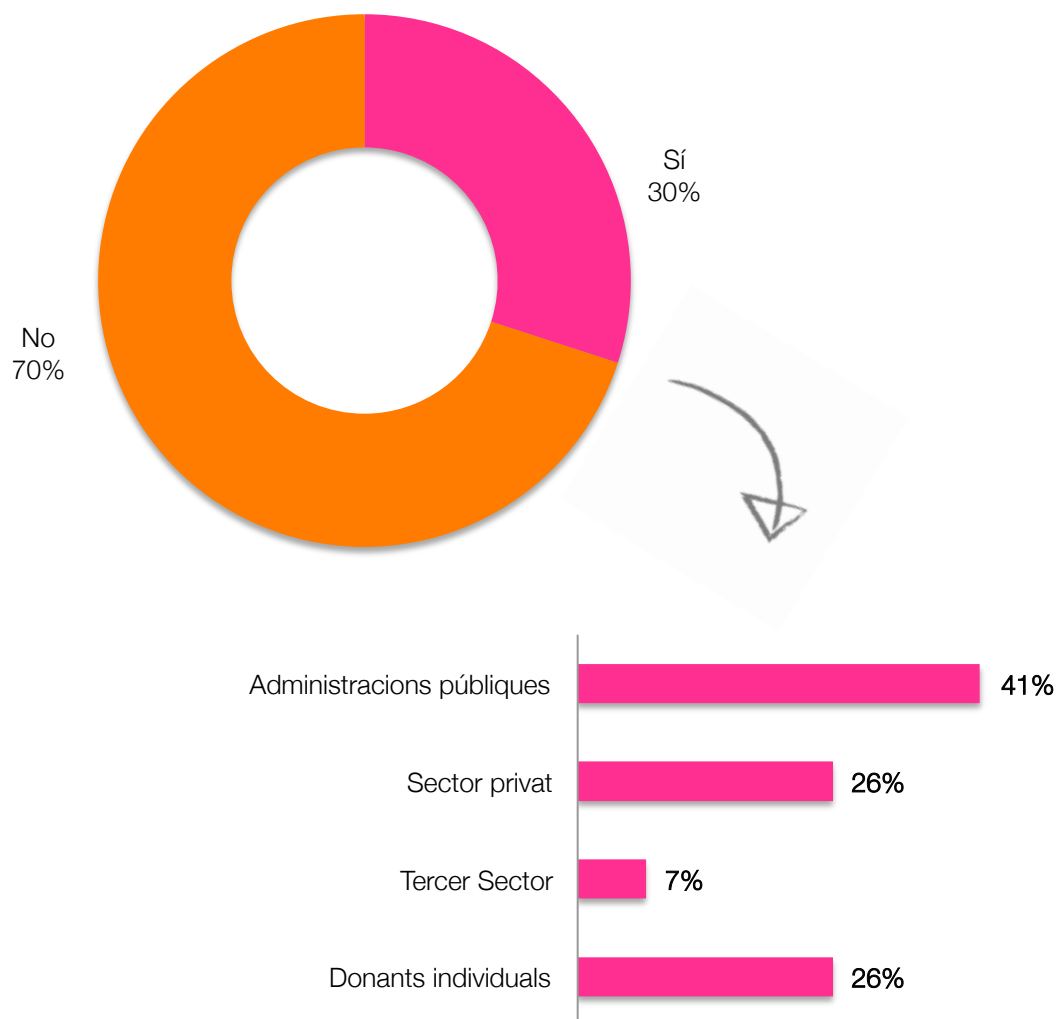
Gràfic 35 Entitats que reben finançament privat

Més enllà de les fonts monetàries, les entitats poden rebre aportacions en espècie, com ara béns i serveis. El 30% de les entitats de Terrassa participants en el Panoràmic afirmen rebre aquest tipus d'aportacions. Aprofundint en la

seva procedència s'observa que el 42% provenen del sector privat empresarial, el 30% de les administracions públiques i el 19% del mateix sector. Pel que fa a 'altres' fonts, totes les entitats que han marcat aquesta opció especifiquen que provenen de persones físiques (donacions individuals).

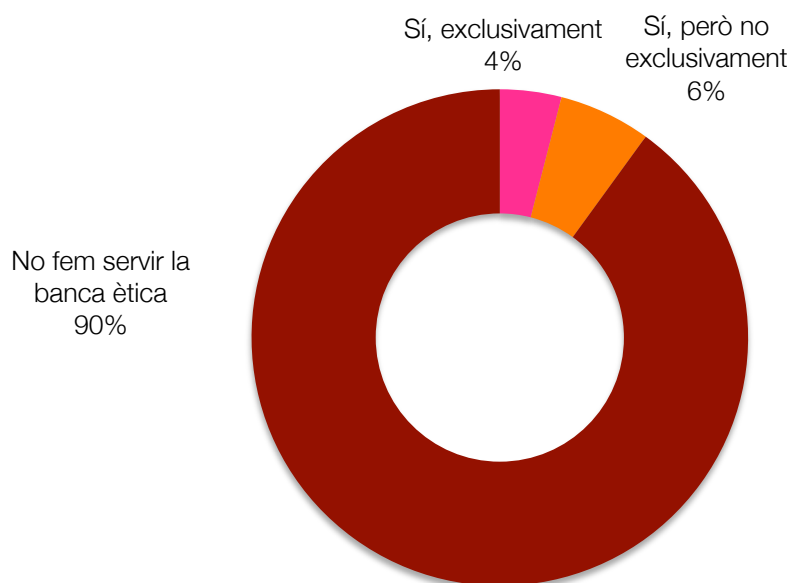
Gràfic 36 Entitats que reben aportacions en espècies i, en cas afirmatiu, procedència d'aquestes.

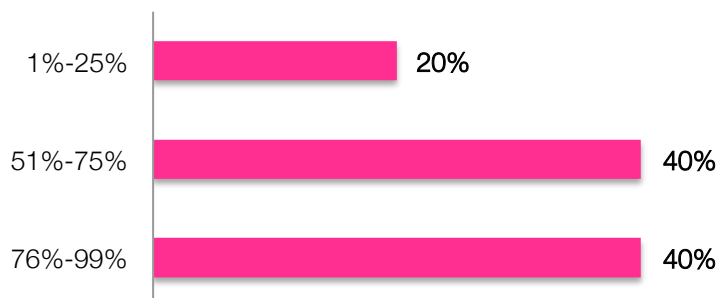
7.2 Banca ètica

La banca ètica es pot definir com el conjunt d'entitats financeres que prioritzen principis com la solidaritat, la cooperació i la sostenibilitat per sobre de la rendibilitat. En els darrers anys, dins del context de crisi, s'ha estès el seu ús en el conjunt de la societat. Pel que fa a les organitzacions de Terrassa, el 10% la fan servir aquest tipus de banca en la gestió dels seus recursos. D'entre aquestes, el 4% ho fa en exclusivitat i el 6% combinant-la amb d'altres tipus d'entitats bancàries. De fet, la majoria de les organitzacions que utilitza la banca ètica ho fan per gestionar la meitat o més dels recursos econòmics totals. En comparació amb d'altres ciutats com Barcelona, hi ha una proporció inferior d'entitats a Terrassa que fan un ús de la banca ètica però els recursos que es gestionen a través d'aquesta són superiors en comparació també amb la capital catalana.

Gràfic 37 Ús de la banca ètica per a la gestió dels recursos econòmics de l'associació

Gràfic 38 Percentatge de recursos econòmics gestionats a través de la banca ètica (quan no es fa en exclusivitat)

8. Reptes de futur

L'últim apartat de l'informe fa referència als reptes de futur que les entitats consideren més importants, tant a nivell individual com per al conjunt de l'associacionisme. Pel que fa al temes que més interessin a les organitzacions a nivell individual s'ha preguntat per les prioritats que tenen en el dia a dia.

Les principals prioritats sovint són comunes entre les entitats. De fet gràcies al Panoràmic es van identificar 8 d'elles en edicions anteriors i enguany s'ha demanat a les associacions que les ordenin en funció de la prioritat. Les principals prioritats per les organitzacions en el seu dia a dia són: ampliació de la base social, millora de la comunicació i difusió i la millora de la gestió interna de l'entitat.

Esquema 5 Prioritats de les organitzacions de Terrassa en el seu dia a dia

- 1** Ampliar la base social
- 2** Millorar la comunicació i difusió
- 3** Millorar la gestió interna de l'entitat
- 4** Assolir els objectius missionals
- 5** Diversificar les fonts de finançament
- 6** Millorar les relacions amb les Administracions Públiques
- 7** Disposar de locals i espais
- 8** Relleus en la junta directiva/òrgans de govern

Per recollir els reptes sobre el conjunt de les entitats com a sector, i no a nivell individual, s'han sintetitzat també aquells expressats per les entitats en edicions anteriors del Panoràmic. En el qüestionari d'enguany s'ha demanat que s'ordenin per grau de prioritat i s'han afegit, a més, alguns temes d'actualitat, com són la creació d'una agència de comunicació i un nou model de fiscalitat.

Els resultats mostren que els tres reptes prioritaris de les organitzacions de Terrassa són: l'ampliació i implicació de la base social, consolidar el finançament i el treball en xarxa i la col·laboració amb diferents agents socials. Aquesta prioritització coincideix amb el conjunt de l'associacionisme de Catalunya.

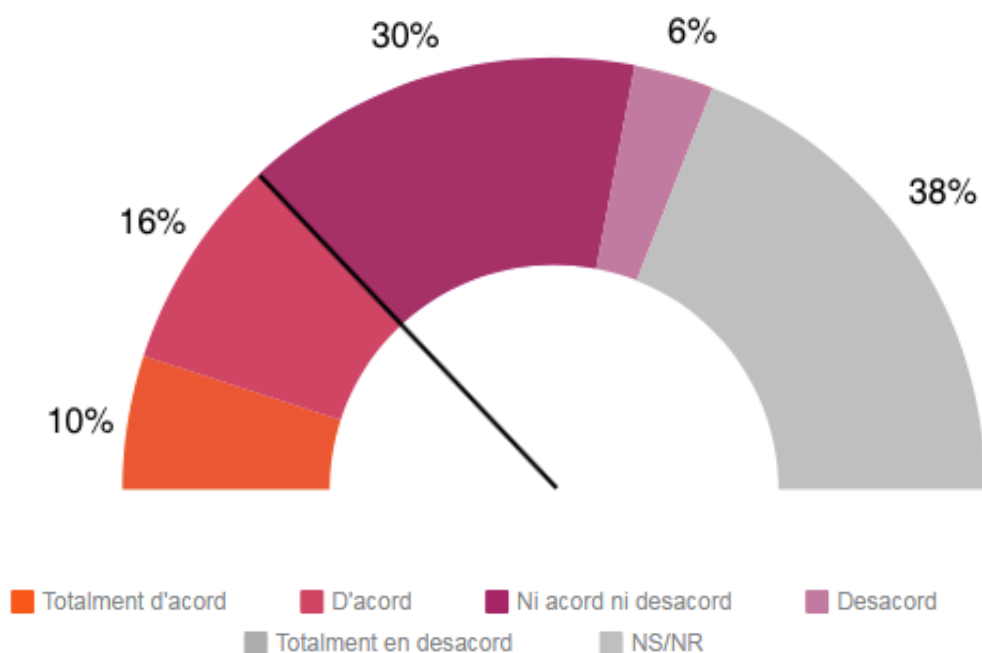
Esquema 6 Reptes del conjunt d'entitats de Terrassa

- 1 Ampliació i implicació de la base social
- 2 Consolidar el finançament
- 3 Treball en xarxa i col·laboració amb diferents agents socials
- 4 Reconeixement social i de les administracions públiques
- 5 Creació d'una agència de mecenatge
- 6 Desenvolupament d'un model propi de fiscalitat
- 7 Creació d'una agència de comunicació associativa
- 8 Extensió del codi ètic de les Associacions a l'àmbit català
- 9 Millora del treball d'incidència política
- 10 Modificació del reglament d'espectacles públics i activitats recreatives

Aquests reptes es poden complementar amb algunes preguntes d'opinió que també s'inclouen en el qüestionari del Panoràmic. A partir del grau d'acord amb algunes afirmacions es pot copsar l'estat de la qüestió sobre temes d'interès. Dues de les preguntes que es recullen al respecte tenen a veure amb les relacions amb l'Administració. D'una banda, es pregunta per les possibles millores en la relació amb l'Ajuntament arran de les darreres eleccions locals.

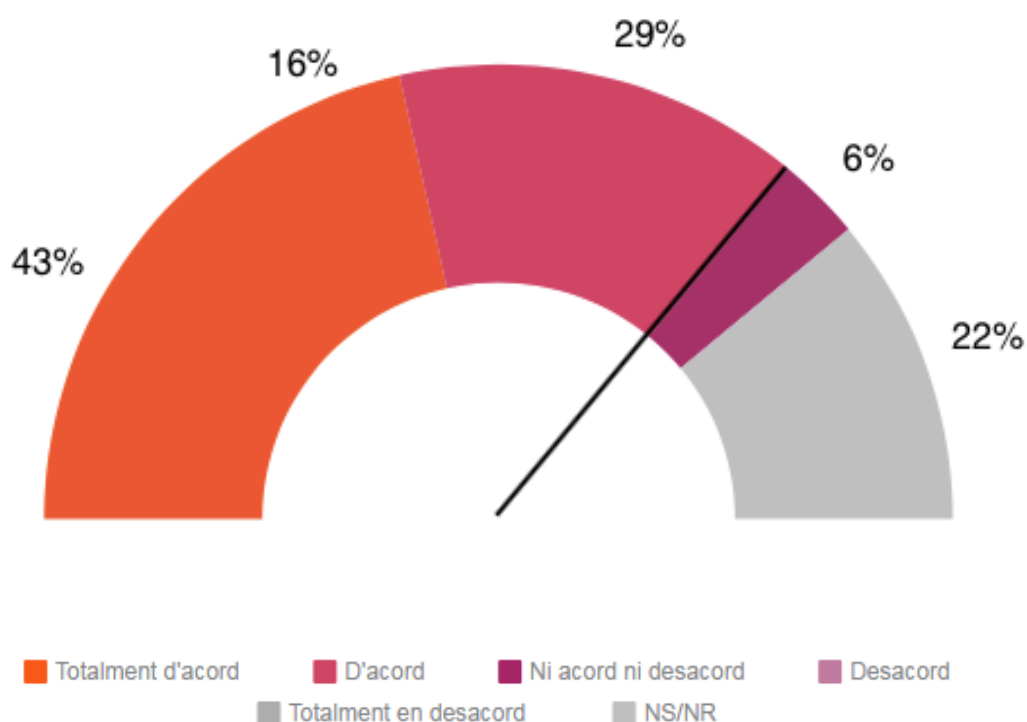
Les dades mostren que el 26% de les entitats han percebut millores en les relacions i interlocucions, enfront el 30% que no es posiciona –ni acord ni desacord-, i el 38% no sap o no contesta. Per contra, el 6% reconeix que estar en desacord amb l'afirmació i cap entitat s'ha posicionat totalment en desacord.

Gràfic 39 Grau d'acord o desacord amb l'afirmació: "D'ençà de les darreres eleccions municipals, la nostra relació i interlocució amb el consistori ha millorat"

D'altra banda s'ha preguntat sobre els processos participatius que sorgeixen de la societat civil i que poden ser reconeguts per les administracions dins els reglaments de participació ciutadana. El 72% de les organitzacions terrassenques es posiciona a favor d'aquest reconeixement, el 6% no es posiciona i el 22% no sap o no contesta la pregunta.

Gràfic 40 Grau d'acord o desacord amb l'afirmació: "Les administracions públiques haurien de reconèixer en els reglaments de participació ciutadana els processos participatius impulsats per la mateixa ciutadania i les associacions"

Annexos

Fitxa tècnica

Tipus d'estudi

Quantitatiu

Àmbit

Municipi de Terrassa

Univers

Organitzacions sense ànim de lucre i grups informals

Dimensió de la mostra

71

Nivell d'error

Per un nivell de confiança del 95,5% i en situació de màxima indeterminació ($p=q=0,5$) el error màxim és del $\pm 11\%$

Recollida de respostes

De setembre de 2016 fins a gener de 2017

Recollida d'informació

Aplicació professional per a la recollida de respostes a través de qüestionari online amb preguntes tancades, obertes i semiobertes. També qüestionari en plantilla de documents i qüestionari breu

Tractament de les dades

Depuració de dades, càlcul i recodificació de variables.

Anàlisi

Estadística descriptiva, estadística no paramètrica i tècniques de mostreig

Dades de referència

L'any de referència és 2015 donat que és el darrer any tancat en el moment d'iniciar el treball de camp.

Entitats impulsores

El Consell d'Associacions de Barcelona (CAB) és la plataforma d'associacions de la ciutat. La seva missió és treballar per al desenvolupament de l'associacionisme i dels seus valors a Barcelona, tot construint un espai de participació, vertebració –territorial i sectorial- i d'interlocució d'organitzacions interessades en l'associacionisme. El CAB ha estat l'impulsor dels dos congressos d'associacionisme celebrats a la ciutat.

L'Observatori del Tercer Sector (OTS) és un centre de recerca especialitzat en el tercer sector, independent i sense ànim de lucre, que té per objectiu aprofundir i incrementar el coneixement d'aquest sector i treballar per a la millora del funcionament de les organitzacions no lucratives. L'OTS ha realitzat estudis de referència que han contribuït a la millora del tercer sector i a donar visibilitat social.

La Fundació Francesc Ferrer i Guàrdia (FFG) és una entitat sense afany de lucre que treballa en els àmbits de la joventut, l'educació, la participació democràtica, la ciutadania i les polítiques públiques en general. Genera coneixement des de la investigació social aplicada, aportant propostes estratègiques i assessoraments a les administracions públiques i a les entitats.

La Fundació Pere Tarrés (FPT), amb més de 50 anys d'existència, és una organització no lucrativa d'acció social i educativa, dedicada a la promoció de l'educació en el temps lliure, el voluntariat, la millora de la intervenció social i l'enfortiment del teixit associatiu. Amb el temps la seva acció s'ha ampliat a altres àmbits de l'acció social com ara la formació, la recerca i la gestió.

L'Obra Social "la Caixa" (FLC) té per missió contribuir al progrés de les persones i la societat amb especial incidència en els col·lectius més vulnerables, ja sigui a través de programes propis, aliances estratègiques o col·laboracions, mitjançant actuacions eficients, innovadores, avaluable i susceptibles de ser transferides a altres entitats.

Fonts consultades

- Corts, S.; Montaña, O.; Torra, R. (2012). *"2n Congrés d'Associacions de Barcelona. Memòria 2010-2011"*. Barcelona: Consell d'Associacions de Barcelona.
- Fernández, M.; Vidal, P. (2015). *"Panoràmic de les Associacions de Barcelona 2014. Fotografia d'un compromís amb la ciutat"*. Dossier Barcelona Associacions. 2a època – núm1. Barcelona: Torre Jussana
- Fernández, M.; Vidal, P. (2016). *"Panoràmic de Catalunya 2015. Síntesi de resultats"*.
- IDESCAT (El municipi en xifres). Disponible a: <http://www.idescat.cat/> [Consulta: 11 abril 2017]
- Llei 25/2015 del 30 de juliol, del voluntariat i del foment de l'associacionisme. DOGC 6930 del 7/8/2015. Recuperat de: <http://portaldogc.gencat.cat/utillsEADOP/PDF/6930/1438814.pdf>
- Murray, R.; Larry, J. (2005). *"Estadística"*. 3a edició. Mèxic DF: Mc Grau-Hill / Schaum
- Ajuntament de Terrassa, Open data. Disponible a: <https://opendata.terrassa.cat> [Consulta: 6 abril 2017]
- Vidal, P.; Fernández, M. (2013). *"Anuari 2013 del Tercer Sector Social de Catalunya. Document de síntesi"*. Barcelona: Taula d'entitats del Tercer Sector Social i Observatori del Tercer Sector

Agraïments

Gràcies a totes les entitats participants per fer possible aquesta recerca i col·laborar així en l'enfortiment del món no lucratiu. Gràcies també a les federacions implicades en el Panoràmic per donar empenta a la recollida de respostes i per les aportacions en el disseny del qüestionari.

El projecte no hauria estat possible sense el treball dedicat de tot l'equip així com del suport de les institucions i administracions públiques.

Gràcies a tots i totes!